

Den Haag

Allemaal HAAGS IEDEREEN anders

Een magazine over

Inclusief Samenleven in Den Haag

VERBINDING

MOOIE
GELUIDEN UIT
DE SCHILDERSWIJK

ANTIDISCRIMINATIE

ONBEKEND
MAAKT
ONBEMIND

EMANCIPATIE

RUIMTE VOOR
VROUWEN IN
YPENBURG

Antidiscriminatie

Vuist tegen discriminatie: de verbindende kracht van sport

P56

Emancipatie

Ruimte voor vrouwen in Ypenburg

P24

Koloniaal en Slavernijverleden

Dag van de Marrons: herdenken, vieren en verbinden **P42**

Beeld Jassir Jonis

Verbinding

P06

Verhalen van liefde en identiteit

Toegankelijk

Antisemitismebestrijding

Religie en Levensbeschouwing

Informatief

Inspirerende voorbeelden

Inhoud

04	Voorwoord	36	Achter de ingewikkelde term ombudsman zit gewoon een persoon	66	Samen aan tafel de vrijheid vieren
10	Viering van Joods leven	38	Empowerment door kennis	70	Een helpende hand voor maatschappelijke organisaties
12	Onbekend maakt onbemind	46	Dansen zonder beperking	72	Tegen polarisatie - voor een hechtere samenleving
18	Mooie geluiden uit de Schilderswijk	50	Zo belangrijk is écht luisteren	74	We zijn de ogen en de oren van de stad
20	Superkracht verrijkt en vergroot werelden	52	Laat zien dat het voor queers veilig is	77	Een inclusieve stad, is een toegankelijke stad
26	De vaardigheden om elkaar te begrijpen	54	Veel meer dan alleen een geloofsgemeenschap	80	Een middag te gast aan de Schimmelweg
28	Open uitnodiging voor meer dialoog in de stad	60	Een viering van verschillen in het hart van Laak	84	Kalender
30	Beter een goede buur dan een verre vriend	62	Samen zijn we de maatschappij	87	Colofon
33	Delen, durven, dromen: de unieke aanpak van het Stagehuis	64	Als je zegt dat boksen voor iedereen is, dan moet het ook écht voor iedereen zijn		

“Alleen samen maken we van Den Haag een inclusieve stad”

Inclusief samenleven komt in dit magazine tot leven

In Den Haag zetten ontzettend veel mensen en organisaties zich dagelijks in voor een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig meedoet en zichzelf kan zijn. Dat wist ik als wethouder met inclusie in mijn portefeuille natuurlijk al, maar de prachtige verhalen in dit magazine onderstrepen dit nog maar eens en maken het heel tastbaar. De nota ‘Inclusief Samenleven: allemaal anders, iedereen Haags’ komt op deze manier tot leven en dat maakt mij ontzettend trots. Daar doen wij als gemeente Den Haag zelf veel aan, maar de inzet van al die maatschappelijke organisaties die in dit magazine aan bod komen is van onschatbare waarde voor onze stad. En daarom geven wij hen met dit magazine een podium en nodigen we andere maatschappelijke organisaties van harte uit om met ons én elkaar in gesprek te gaan. Alleen samen maken we van Den Haag echt een inclusieve stad.

Den Haag is een van de meest diverse steden van Nederland. Dit brengt veel verschillende culturen, achtergronden, geschiedenissen en perspectieven met zich mee. Een inclusieve samenleving spreekt helaas niet voor zich. Den Haag is ook een sterk gesegregeerde stad. Veel mensen hebben nog altijd te maken met uitsluiting, discriminatie of racisme. Dat kan zijn op basis van bijvoorbeeld afkomst of religieuze overtuigingen, maar ook op basis van de sociaaleconomische positie van iemand. Studenten en scholieren die stagediscriminatie ervaren bijvoorbeeld. Patiënten die geen passende zorg krijgen, omdat organisaties onvoldoende rekening houden met geslacht, achtergrond of geaardheid. Of mensen die het gevoel hebben dat zij niet (meer) vertegenwoordigd worden in de Nederlandse politiek of die het gevoel hebben dat de samenleving met de rug naar hen toe staat.

Met dit magazine laten we zien wat voor een geweldige initiatieven en projecten er zijn om de stad inclusiever te maken. Het is met zoveel verschillende mensen, wensen en behoeftes vaak een uitdaging om verschillen te overbruggen, maar al deze verhalen laten zien dat er op dit vlak enorme stappen worden gezet.

Inclusief samenleven gaat er wat mij betreft om dat we in de basis hetzelfde nastreven: een bestaan met de mogelijkheden en kansen om je te ontplooien, om vrij en veilig jezelf te zijn en geaccepteerd te worden zoals je bent. De gemeente helpt en ondersteunt daarbij. We maken ons hard voor gelijke kansen, geven geen ruimte aan discriminatie en racisme. Samen werken we aan een samenleving waar we juist de diversiteit van onze stad tot haar recht laten komen en waar de acceptatie van verschillen de norm is. Dat doen we niet alleen, maar samen met al die ruim 300 maatschappelijke organisaties in de stad.

Ik wens u veel leesplezier!

Mariëlle Vavier,
Wethouder Inclusie

Verhalen van liefde en identiteit

Op Coming-Outdag, 11 oktober, verzamelden buurtbewoners en betrokkenen zich in het Laaktheater voor een avond vol persoonlijke verhalen. Deze bijzondere verhalenavond, georganiseerd door Haags Verhaal, bracht verschillende generaties samen om elkaar beter te leren kennen en naar elkaar te luisteren. Vanuit het idee dat mensen die op het eerste gezicht heel verschillend lijken, uiteindelijk verrassend vaak overeenkomsten vertonen. En dat bleek ook deze avond. Krachtige verhalen en muziek die de boodschap van trots en diversiteit onderstreepten, bracht twee generaties queers dichterbij elkaar.

Tekst **Marijn Pot** Fotografie **Valerie Kuypers**

De avond begint in de foyer van het Laaktheater, met een dampende kop soep en broodjes. Een laagdrempelige manier om elkaar te leren kennen voordat de verhalen losbarsten. Buurtbewoners, vrienden en familieleden van de sprekers mengen zich moeiteloos met elkaar. Gesprekken gaan al snel over wie je bent en wat je hier brengt.

Als de deuren naar de zaal opengaan, betreed je een intieme setting. Een huiselijke inrichting met een vloerkleed, knusse stoelen, een bijzettafeltje en een kamerplant zorgen ervoor dat sprekers en publiek zich op hun gemak voelen en nodigt uit tot openhartigheid.

Twee generaties, twee verhalen

De avond opent met een verhaal van twee vrouwen, 67 en 85 jaar, waarvan de laatstgenoemde pas recentelijk uit de kast kwam. Aan de hand van jeugdfoto's vertellen ze over hun reis naar zelfacceptatie en het vinden van de liefde. Het publiek luistert aandachtig terwijl de dames hun verhaal delen over een leven vol innerlijke strijd, maar ook hoop.

Dan volgt het verhaal van Fate, een jonge transvrouw. In een openhartig interview spreekt ze over haar jeugd, het onbegrip en de transitie die ze nu doormaakt. De moed waarmee ze spreekt over de pijn en de zoektocht naar acceptatie maakt een diepe indruk op het publiek, dat zichtbaar ontroerd is.

Muziek en reflectie

De verhalen worden afgewisseld met muziek, die de sfeer versterkt. "I Can See Your True Colors" en "This Is My Life" vullen de zaal en benadrukken de boodschap van trots en diversiteit. Bijzonder aan Haags Verhaal is het reflectiemoment. Zowel van beide verhalenvertellers naar elkaar, als vanuit de zaal. Het gesprek gaat over de verschillen tussen generaties en hoe ze hun coming-out benaderen. Waar de oudere generatie vaak nog voorzichtig is om hun identiteit publiekelijk te delen, draagt de jongere generatie, zoals Fate, hun identiteit vol trots en met een gevoel van urgentie uit. De avond eindigt met een conclusie die iedereen omarmt: "Wat er ook gebeurt, de liefde blijft bestaan."

“De kracht van verhalen zit niet alleen in wat er wordt verteld, maar vooral in hoe het ons verbindt.”

Haags Verhaal: verbinding door verhalen

Haags Verhaal organiseert tien keer per jaar ontmoetingen tussen gemeenschappen die elkaar anders niet zo snel zouden tegenkomen. Er wordt altijd een spannende combinatie gemaakt. Waarbij variatie wordt gezocht in een gedeelde hobby, een traditionele, culturele of religieuze achtergrond, sport of ambacht. Zo combineerden ze eerder een Surinaamse zangvogelvereniging met een tilduivenbond.

Astrid Feiter, de initiatiefnemer en drijvende kracht achter Haags Verhaal, legt uit waarom die ontmoetingen zo belangrijk zijn: "Den Haag is een stad van eilandjes. Met ons reizende verhalen-circus trekken we door de stad om die eilandjes te verbinden." Dankzij subsidie van de gemeente kan Haags Verhaal de verhalen brengen, maar om echt diepgeworteld te raken in de Haagse

samenleving, is meer structurele steun nodig. Feiter legt uit: "Subsidie helpt ons op weg, maar voor blijvende impact is continuïteit essentieel."

Op deze avond in samenwerking met Laaktheater is de verbinding die Haags Verhaal maakt weer voelbaar geworden: jong en oud, queer of niet, kwamen dichter bij elkaar door simpelweg naar elkaar te luisteren. De kracht van verhalen zit niet alleen in wat er wordt verteld, maar vooral in hoe het ons verbindt. ●

Haags Verhaal
haagsverhaal.nl

Viering van Joods leven

Zonder het verleden te vergeten, wil Oy Vey de rijkdom en rituelen van het Joodse leven laten floreren. Lievnath Faber, medeoprichter en programmadirecteur van deze organisatie, droomt van een eigen plek in Den Haag waar mensen van binnen en buiten de gemeenschap elkaar kunnen ontmoeten.

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Valerie Kuypers**

Samen met haar broer had Lievnath een paar jaar geleden een ideaal voor ogen. Een levendige, veilige en open plek waar je Joods kunt zijn. Waar mensen samenkomen om bijvoorbeeld te praten, te leren en een challah te eten. Dat was het begin van Oy Vey. Het betekent 'ach en wee' in het Jiddisch, de taal die veel Joden al duizend jaar spreken. De organisatie koos deze naam met een knipoog. Volgens Lievnath ligt de nadruk juist op de rijkdom van het Joodse leven. "We hebben een prachtige, eeuwenoude cultuur met veel verhalen, tradities, kennis, eten, denkers en kunstenaars."

Trots en uitnodigend

Openheid is een belangrijk uitgangspunt, volgens Lievnath. "We vragen niet aan de deur of en hoe Joods je bent, want daar

gaat het ons niet om. Ook nieuwsgierigen zonder enige achtergrond zijn van harte welkom. We willen zichtbaar zijn in het openbare leven - trots en uitnodigend."

"De Joodse gemeenschap heeft natuurlijk vele Oy Vey-momenten gekend," vervolgt ze. "We willen het Joodse leven tonen, zonder in de houdgreep te zitten van het verleden. In het straatbeeld zijn er vooral herinneringen aan de verschrikkingen die de Joodse gemeenschap heeft meegeemaakt. Denk maar aan monumenten en Stolpersteine - de bronskleurige stenen bij adressen waar in de oorlog omgekomen joden woonden. De Holocaust heeft grote gevolgen gehad voor onze families en onze verhalen. Nog altijd heerst er angst; de stap naar een synagoge is voor sommigen te groot. Daar hebben we uiteraard begrip voor."

Dromen van eigen plek

Oy Vey staat los van georganiseerde religie, wel is er veel aandacht voor rituelen. "Als grassroots-organisatie ontstonden we van onderaf en vanuit persoonlijke betrokkenheid. Ik woon zelf in Den Haag en maak deel uit van een gemeenschap van circa vijftig mensen. We werken vanuit drie pijlers: beleven, leren en co-creëren. Zo vieren we samen feestdagen, verdiepen ons in Joods denken en werken we graag samen met andere organisaties. We zijn bijvoorbeeld heel actief in netwerken om discriminatie tegen te gaan. Nu huren we ruimtes, maar we willen graag een eigen plek waar mensen zo kunnen binnenlopen. Dat zou helpen om meer geworteld te zijn in de stad. Ook kijken we enorm uit naar het Joods filmfestival dat we in het najaar van 2025 in Den Haag willen organiseren." ●

Oy Vey
oyvey.nl

"We vragen niet aan de deur of en hoe Joods je bent."

Onbekend maakt onbemind

Het project *Eens waren we vogels*, georganiseerd door stichting Nieuw Water, vertelt het verhaal van Roma en Sinti (van oorsprong nomadische volkeren) en hun lange historie aan uitsluiting en discriminatie. Tegelijkertijd toont het hun rijke cultuur. Dit crossmediale project wil vooroordelen doorbreken en begrip kweken in een tijd van toenemende polarisatie. Initiatiefnemer en theatermaker Carla Hardy en performer Giovanni Brand vertellen erover.

Tekst Marijn Pot Fotografie Martijn Beekman en Peter van Beek

Het is nogal een project. Met onder andere een pop-up museum, een fototentoonstelling en een theatervoorstelling, die tussen 4 en 16 mei 2025 moeten plaatsvinden. Met al deze verschillende activiteiten en vertelvormen was het belangrijk om vanaf het eerste moment een actieve groep betrokkenen bij elkaar te krijgen. Zorgen voor een gevoel van saamhorigheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid. En langzaam maar zeker dat onbekende, maar belangrijke verhaal van de Roma en Sinti vertellen.

Een oude mythe vertelt dat Roma en Sinti ooit vogels waren, vrij om te vliegen. In werkelijkheid werden ze eeuwenlang uitgesloten en gediscrimineerd, vervolgd en vermoord. “Het is belangrijk dat we niet alleen het leed belichten, maar juist ook de rijke cultuur van deze gemeenschappen zichtbaar maken,” vertelt Carla. “Het vieren van je eigen tradities en cultuur zou iets moeten zijn om trots op te zijn.”

De schaduw van stereotypering

Het project toont zowel de cultuur en geschiedenis, als de huidige uitdagingen waarmee Roma en Sinti geconfronteerd worden. Stereotyperingen van bijvoorbeeld dieven of bedelaars zijn diepgeworteld in de Europese samenleving. Giovanni Brand, performer met Roma-roots die de komende voorstelling schrijft en speelt, ontdekte in 2020 zijn Roma-afkomst na een eigen stamboomonderzoek. Hij benadrukt hoe beeldvorming deze vooroordelen in stand houdt. “Er zijn Roma die succesvol zijn, maar hun afkomst verbergen uit angst voor discriminatie. Door andere verhalen te vertellen, kunnen we het gesprek over beeldvorming op gang brengen.”

“Angst maakt vijanden van mensen die ook je vrienden kunnen zijn.”

Balanceren tussen traditie en vooruitgang

“Hoe behoud je waardevolle tradities zonder dat ze je tegenhouden?” vraagt Giovanni zich af. Een vraag die centraal staat in het te ontwikkelen theaterstuk. De voorstelling onderzoekt hoe jongere generaties zich kunnen emanciperen zonder hun identiteit te verliezen. “Verandering is binnen de gesloten Romagemeenschap vaak beangstigend,” vertelt Giovanni. “Emancipatie heeft hier niet plaats kunnen vinden. Veel jonge mensen willen vooruit, maar durven dat niet altijd door de druk van de gemeenschap.” Giovanni hoopt dit met zijn werk te doorbreken. “Ik wil een voorbeeld zijn voor de nieuwe generatie. De keten moet doorbroken worden. Dat zal zeker op weerstand stuiten, maar het is noodzakelijk. En al vinden we misschien geen direct antwoord op mijn vraag, door het te onderzoeken en aan te kaarten, zetten we al belangrijke stappen.” ►►

►► **Een waarschuwing voor de toekomst**

Tot op de dag van vandaag kampen Roma en Sinti met achterstelling en discriminatie. Carla ziet duidelijke parallellen tussen de uitsluiting van Roma en Sinti en het huidige politieke discours van polarisatie. “Als je mensen blijft stigmatiseren en aanwijzen als de ‘schuldigen’, creëer je een angstcultuur,” waarschuwt ze. “En angst maakt vijanden van mensen die ook je vrienden kunnen zijn. Als je een gesprek aangaat, zie je vaak zoveel meer dan alleen het verschil.” **Eens waren we vogels** draagt daarmee een krachtige boodschap uit: het vertellen van onbekende verhalen is essentieel voor een rechtvaardige samenleving waarin voor discriminatie, polarisatie en haatzaaien geen plek is. ●

“Het vieren van je eigen tradities en cultuur zou iets moeten zijn om trots op te zijn.”

In **Eens waren we vogels** van stichting Nieuw Water worden verschillende kunstdisciplines gebruikt die bruggen slaan en verbinden. Vanuit het idee dat sociale inclusie onmogelijk is zonder culturele inclusie, hoopt Nieuw Water een bijdrage te leveren aan de bewustwording van het belang van een democratische en tolerante samenleving.

Met een fototentoonstelling in samenwerking met Peter van Beek waarin 42 beelden van stereotypen tot verrassende, positieve, atypische portretten getoond worden, hoopt de stichting gesprekken over beeldvorming aan te wakkeren. Het project omvat tevens twee voorstellingen: **Rugzak vol Wantrouwen**, over het doorgeven van intergenerationale trauma's binnen de Sinti-gemeenschap, en **Romanistan** (werkttitel), over hoe je als gemeenschap vooruit komt als je blijft vasthouden aan tradities die vooruitgang in de weg zitten.

Daarnaast is er een pop-up museum in de vorm van een abstracte woonwagen met vitrines over de geschiedenis, cultuur en afkomst van Roma en Sinti, en er worden podcasts en buurtprogramma's georganiseerd. Zo gaan buurtbewoners kussentjes borduren waarop ze enerzijds hun ultieme droom en anderzijds hun nachtmerrie vastleggen. Dit kunstwerk, een zachte muur van kussens, wordt in mei 2025 onthuld in Den Haag.

Stichting Nieuw Water
oncwewerebirds.nl

Mooie geluiden uit de Schilderswijk

Met een team van vijftig vrijwilligers ondersteunt Multicultureel Jongeren Geluid jongeren én inmiddels ook ouderen in de Schilderswijk. Ze werken samen met allerlei maatschappelijke en culturele organisaties. “We organiseren ludieke acties en laten graag verschillende kanten van de cultuur uit Marokko en het Midden-Oosten zien.”

Tekst Caroline Ludwig Fotografie Martijn Beekman

Mustapha Barbouch heeft zijn hart verpand aan de Schilderswijk. Als 17-jarige kwam hij uit Marokko en ging in de wijk wonen. Hij richtte in 2009 met gelijkgestemden de stichting Multicultureel Jongeren Geluid (MJG) op. “We signaleerden in onze wijk veel armoede, schooluitval en werkloosheid en daar wilden we graag iets aan doen. Crises raken de Schilderswijk vaak wat harder dan andere delen van de stad.”

Ludieke acties

MJG ondersteunt jongeren door hen aan succesvolle wijkgenoten te koppelen. Zo ontstond een goed geïntegreerd netwerk. “Veel jongeren zien ons pand aan de Hoefkade als hun droomhuis. Na schooltijd zijn er altijd mensen en activiteiten. Ze mogen hier een spelletje op de Playstation doen, maar daarna - hup - aan de slag met huiswerk. Onze stichting kent weinig hiërarchie, daar houden jongeren van. Iedereen is gelijk en doet zijn of haar taak.” Toen in corona tijd in de Schilderswijk rellen uitbraken, wilde MJG daar op een positieve manier op reageren. “Dit is een woonwijk, onze woonwijk. Die willen we beschermen. Demonstreren doe je maar op het Malieveld. Daarom gingen we een alliantie aan met bewoners, ondernemers en maatschap-

pelijke organisaties en hielden we een Witte Mars. Iedereen droeg witte kleding, vlaggen en ballonnen. Dit soort ludieke acties ontstaan spontaan als reactie op de actualiteit.”

Team versterken en Team verbinden

MJG bestaat uit twee takken en tegenwoordig vinden ook ouderen hun weg naar de organisatie. ‘Team versterken’ richt zich op sociale en maatschappelijke thema’s. “We organiseren in samenwerking met andere partijen onder meer trainingen, huiswerkbegeleiding en sportactiviteiten. Ook is er een laagdrempelig loket voor bijvoorbeeld belastingadvies en administratieve zaken.”

“Samen bouwen we aan een nieuwe rijke Nederlandse cultuur met een mozaïek uit de hele wereld.”

‘Team verbinden’ zet zich samen met Haagse culturele partijen in om de kloof tussen wijkbewoners en instellingen kleiner te maken. Er is een gezamenlijke programmering met onder meer Amare, Korzo, het Filmhuis, het Gnawa Festival, het Holland Amazigh Festival en het MENA Film Festival. “Dit zie je meteen terug in de samenstelling van de bewuste zalen. Het is een mooie manier om een andere kant van onze cultuur te laten zien.”

Natuurlijk heeft Mustapha nog een paar tips om multiculturele stadsgenoten te bereiken: “Neem hun interesses serieus en organiseer

laagdrempelige activiteiten op het gebied van sport en cultuur. Betrek sleutelfiguren en geef jongeren de kans om stages of vrijwilligerswerk te doen. Zo blijven we bouwen aan een nieuwe rijke Nederlandse cultuur met mozaïek uit de hele wereld.” ●

Stichting Multicultureel Jongeren Geluid
stichting-mjg.nl

Superkracht verrijkt en vergroot werelden

Niet kijken naar wat er niet kan, maar juist naar wat wel mogelijk is. Door ruimte te creëren voor talenten en de behoeften van de teamleden centraal te stellen en op die manier te komen tot gelijkwaardige samenwerkingen. Dat is wat Superkracht doet. Een project dat de brug slaat tussen jongvolwassenen met een licht verstandelijke beperking en de culturele sector. “Den Haag is koploper van dit project, de stad waar we ooit startten en waar we nog lang niet klaar zijn,” aldus de zeer bevlogen projectleider Tim van Reyswoud.

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Tess Janssen**,
Mees Trouwborst en **Sacha Hoebergen**

Sinds 2019 mag Tim zich projectleider noemen van Superkracht. Met jarenlange werkervaring in de culturele sector én een boel marketingkennis, zag hij enorm veel kansen en potentie voor de inzet van Superkracht. “Als Sniester op de Grote Markt succesvol kan samenwerken met dit team, dan zou toch ieder festival of poppodium in Nederland dat moeten kunnen was mijn gedachte.” De drive om dit project groter te maken heeft er inmiddels in geresulteerd dat Superkracht niet alleen in Den Haag, maar ook in Rotterdam en Utrecht actief is. De ambities zijn nog veel groter. “We willen minimaal in iedere provincie vertegenwoordigd zijn en ook andere sectoren betrekken bij het project,” geeft Tim aan. ▶▶▶

“Samen kunnen we vooroordelen doorbreken, werelden groter maken en een positieve mindset over deze doelgroep creëren.”

Den Haag als koploper voor Superkracht

De wieg van Superkracht stond dus op de Grote Markt. Inmiddels zijn in Den Haag zo'n vijftien culturele organisaties verbonden aan het project. Samen geven zij de twintig Haagse teamleden van Superkracht, jong volwassenen tussen de 18 en 35 jaar met een licht verstandelijke beperking, tijdens evenementen of op een meer structurele basis een werkplek binnen hun organisatie. Ze bieden de teamleden hiermee niet alleen een unieke ervaring, maar ook een mogelijkheid om uit hun comfortzone te stappen en echt mee te doen en op een gelijkwaardige manier samen te werken. De impact is echter groter dan dat.

Impact voor alle betrokkenen

“Natuurlijk ligt de focus altijd op de teamleden van Superkracht. Zij zijn ons vertrekpunt en hen willen we de kans geven hun wereld te vergroten en hun talenten te ontdekken en in te zetten. Bijvoorbeeld als barmedewerker tijdens een festival, gastdame tijdens een concert of in de artiestenfoyer. Maar de impact die we maken is vele malen groter. Die sijpelt door in alle organisaties die onze teamleden omarmen, de medewerkers die met hen samenwerken en de bezoekers die met hen in contact komen op de evenementen. Ik vind echt dat we op deze manier de wereld een stukje mooier maken.” Er wordt bewust voor gekozen om de leden van Superkracht één op één te koppelen aan een medewerker van de samenwerkende organisatie. Niet omdat zij per se aan het handje genomen moeten worden, wél omdat samenwerken nu eenmaal veel leuker is. Het project brengt op deze manier leefwerelden samen. De teamleden van Superkracht worden echt onderdeel van het team, ze worden gezien en gehoord. En heel regelmatig komen de duo's na hun gezamenlijke shift tot de conclusie dat er eigenlijk veel meer overeenkomsten dan verschillen tussen hen zijn.

Samen met een lokale maatschappelijke partner

De teamleden van Superkracht worden in iedere stad geworven door een maatschappelijke partner. In Den Haag is dat Stichting VTV, dat staat voor Vrijtijdsbesteding, Thuismaatjes en Vorming.

“Het hebben van zo'n maatschappelijk partner in de stad waar je actief bent is essentieel”, geeft Tim aan. “Zij kennen de doelgroep, hebben een groot netwerk en kunnen ons ondersteunen en begeleiden.” De jaarlijkse training voor nieuwe teamleden wordt bijvoorbeeld door hen samen gegeven. Ook hierin staat het kijken naar wat de deelnemers wél kunnen centraal. “We ondersteunen ze met het herkennen en erkennen van hun talenten. We vragen wat ze ontzettend leuk vinden, maar ook naar waar ze nog beter in willen worden.” En misschien nog wel de belangrijkste vraag tijdens de training: “Welke functie lijkt jou het allerleukste als je straks aan de slag gaat bij een van de evenementen?” En om meteen te leren dat je niet altijd kunt krijgen wat je allerliefste wil, moeten deelnemers hierna ook voorkeur twee en drie opgeven.

Geen vinkje, maar een bewuste keuze

“We breiden continu ons netwerk van partners uit, maar zijn daarin wel kritisch. Organisaties die enkel een ‘vinkje’ willen zetten om te laten zien dat ze zo lekker inclusief zijn, passen niet bij ons. Organisaties die ons project en onze teamleden omarmen en inzien dat het hen als organisatie ook echt ontzettend veel moois kan opleveren, wél. Samen kunnen we vooroordelen doorbreken, werelden groter maken en een positieve mindset over deze doelgroep creëren.”

In lijn daarmee sluit Tim ook af: “De kracht van samenwerken met mensen met een licht verstandelijke beperking of andere mensen die een afstand tot de samenleving hebben ontstaat op het moment dat hier heel bewust ruimte voor wordt gemaakt en het bespreekbaar wordt. Dan ontstaat er verrijking en kan het doorwerken in zoveel lagen binnen je organisatie en daarbuiten.” ●

Superkracht
superkracht.club

Ruimte voor vrouwen in Ypenburg

Saida Bounou-Akbar en Nassima Boutasmit zijn werkzaam voor Community Plus, een organisatie die zich inzet om het gemeenschapsgevoel in Den Haag te vergroten. Dat doen ze onder andere door activiteiten te organiseren. Zo begeleiden Saida en Nassima iedere maandagavond samen de ‘vrouwengroep’ in Ypenburg. Dat de behoefte aan een dergelijke activiteit groot is, blijkt wel uit de trouwe opkomst. “Het lokaal zit iedere week vol met migrantenvrouwen,” vertellen de dames.

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Valerie Kuypers**

“Community Plus is uit nood en frustratie ontstaan,” vertelt Saida. “We willen de leefbaarheid en sociale cohesie in stadsdeel Ypenburg vergroten. Om dat op een goede manier te kunnen doen, zijn we allereerst te rade gegaan bij de wijkbewoners. Hieruit bleek onder andere dat migrantenvrouwen behoefte hebben aan meer contact. Ze willen elkaar graag ontmoeten en vaker Nederlands praten. Velen worden geleefd door hun gezin.” “Kijk,” zegt Nassima wijzend op het winkelgebied aan de overkant van wijkcentrum Piet Vink “dat is het ongezelligste winkelcentrum van Nederland. De meeste wijkbewoners zijn tweeverdieners en hebben het druk. Daardoor komen ze elkaar niet spontaan tegen.”

Gehoord voelen

Maar dat is iedere maandagavond in het wijkcentrum heel anders. Sinds 2023 komen vrouwen uit de hele buurt hier samen. “Het is een heel diverse groep,” vertelt Nassima trots. “Niet alleen qua opleiding, leeftijd en economische situatie, maar ook qua afkomst. We hebben dames uit bijvoorbeeld Turkije, Marokko, Indonesië, Albanië, Nederland en Afghanistan. De grote overeenkomst is dat ze zich vaak niet gehoord voelen en een plek willen waar ze gelijkgestemden kunnen ontmoeten.” Nassima vult aan: “We wijzen hen erop dat als ze zichzelf ontwikkelen, ze volwaardiger deel kunnen uitmaken van de samenleving.”

Nassima is sociaal werker binnen de jeugdzorg. Saida werkt als docent talen en burgerschap in het voortgezet onderwijs. Ze zijn ooit begonnen als vrijwilliger en blij om op deze manier een steentje bij te dragen.

Maatschappelijke thema’s

Tijdens de bijeenkomsten komen allerlei maatschappelijke thema’s aan bod. Van netwerken tot stressmanagement en van sociale en digitale vaardigheden tot gendergelijkheid. Maar er staan ook activiteiten op het programma. Zo bezochten de dames samen al Madurodam en volgen ze maandelijks een karateles. Dat de behoefte aan een initiatief als dit groot is, blijkt wel uit de snelle groei van het aantal deelnemers. De groep startte met drie vrouwen en groeide in een jaar tijd uit tot 60 deelnemers, van wie een derde wekelijks aanwezig is. “Het lokaal zit echt vol,” concludeert Nassima. “Daarom hebben we een aanmeldstop en zijn we bezig met een extra groep in Leidschenveen.” Saida vervolgt: “Het is prachtig om te zien dat de vrouwen zich echt vrij voelen en een mooie ontwikkeling doormaken. Een van hen is een opleiding in de kinderopvang gaan doen, een ander geeft nu Arabische taalles. Ik ben trots op dat resultaat én het commitment, dat had ik eerlijk gezegd niet verwacht.”

In Ypenburg zijn ze nog lang niet uitgepraat. ●

Community Plus
communityplus.nl

“Het is prachtig om te zien dat de vrouwen zich echt vrij voelen en een mooie ontwikkeling doormaken.”

De vaardigheden om **elkaar te begrijpen**

Alhoewel de naam van de stichting wellicht anders doet vermoeden, is Centrum 1622 sinds de jaren '70 actief. Toen vooral als inloophuis voor jongeren tussen de 16-22 jaar. Inmiddels is Centrum 1622 een organisatie voor vormingswerk, waarbij de ontwikkeling van jongeren centraal staat. "We kijken naar wat er in de maatschappij leeft en werken daarmee," legt Joyce Bikker uit.

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Henriëtte Guest** en Centrum 1622

Al ruim 17 jaar werkt Joyce voor Centrum 1622. Een stichting die vooral in het onderwijs actief is en het moet doen zonder structurele subsidie. "We bieden programma's aan de hoogste klassen van het primair onderwijs, het hele voortgezet onderwijs en het MBO. Programma's waarmee we jongeren prikkelen om met elkaar in gesprek te gaan over actuele maatschappelijke thema's, denk aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, maar ook loopbaanoriëntatie, polarisatie of de eigen identiteit."

Echt naar elkaar luisteren

Vanuit Centrum 1622 zijn vijftien vormingswerkers actief op zo'n 50 tot 70 scholen per jaar. Zij staan als professional voor de groep. Scholen kunnen er ook voor kiezen om de trainingen zelf te geven, toch kiezen de meesten ervoor om de programma's door een ervaren vormingswerker van Centrum 1622 te laten uitvoeren. "We trainen met onze lesprogramma's ook de sociale en communicatieve vaardigheden," geeft Joyce aan. Vragen als: hoe luister je echt naar elkaar, hoe uit je je mening en ten koste

"Hoe uit je je mening en ten koste van wat uit je die?"

van wat uit je die? komen tijdens de trainingen onder meer aan bod. "We streven ernaar dat steeds meer jongeren in Den Haag zelfbewust kunnen samenleven. Dat ze door onze trainingen de vaardigheden hebben om elkaar te begrijpen, ook als je niet dezelfde achtergrond of mening deelt. Om dat te bereiken werken we aan het zelfbeeld en is er tijdens de trainingen veel aandacht voor hoe je je in een groep verhoudt," vertelt Joyce.

Ik nodig iedereen uit om daar met elkaar over in gesprek te gaan, omdat ik ervan overtuigd ben dat we met elkaar nog veel meer kunnen bereiken. Ieder vanuit zijn eigen expertise, allemaal met eenzelfde doel. Onze deur staat altijd open, laten we elkaar nog veel meer opzoeken." ●

Creatieve en interactieve programma's

Weerbaarheid en verbinding zijn de rode draad door alle programma's van Centrum 1622. De stichting werkt overigens niet alleen in het onderwijs. Ze werken ook nauw samen met welzijnsorganisaties en bijvoorbeeld de GGD. "We staan inmiddels bekend als een partij die creatieve en interactieve programma's kan aanbieden op actuele thema's," geeft Joyce aan. "We doen er ook veel aan om het niveau van onze programma's steeds weer naar een hoger plan te tillen en werken daarvoor onder andere samen met kennisinstellingen. Daarnaast blijven we onze programma's altijd doorontwikkelen door de ervaringen van de jongeren die deelnemen aan de trainingen."

Joyce sluit af met een oproep aan andere maatschappelijke organisaties in de stad. "We weten allemaal dat stereotyperingen in de huidige maatschappij sterk aanwezig zijn onder jongeren.

Lespakket Roots & Traces

Onlangs introduceerde Centrum 1622 een nieuw lespakket: Roots & Traces. Hierin staat het Haagse koloniale en slavernijverleden centraal. Een grauw verleden waar heel lang onvoldoende over is gesproken. Met dit lesprogramma wil Centrum 1622 jongeren bewust maken van deze geschiedenis en de gevolgen daarvan in de sociale verhoudingen in de huidige maatschappij.

Centrum 1622
centrum1622.nl

“We leven in een lastige tijd en de urgentie om met elkaar in gesprek te gaan en te blijven is groot.”

Open uitnodiging voor meer dialoog in de stad

Dialogoog in Den Haag prikkelt allerlei mensen en organisaties om samen in gesprek te gaan. Deze toegankelijke dialoogbijeenkomsten worden georganiseerd in co-creatie met levensbeschouwelijke, maatschappelijke en culturele organisaties. Programmamaker Femke Alberda en trainer en initiatiefnemer Wendy Meijer vertellen over de waarde van een goede dialoog.

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Martijn Beekman**

Dialoog in Den Haag drijft op samenwerking. Het initiatief werkt in co-creatie met Haagse organisaties als het Apostolisch Genootschap, Theater De Regentes of de Hindoe Ouderenbond - om maar een paar voorbeelden te noemen. Met de voelhorens in de stad zoeken ze naar thema's die spelen: van mensenrechten tot eenzaamheid. Als gelijkwaardige partners laten ze dialoogsessies ontstaan.

Stel, een organisatie wil zelf in dialoog gaan over een bepaald thema. Hoe pakken ze dat aan?

Femke: “Partijen kunnen zelf een dialoog organiseren en begeleiders door ons laten trainen. Ook kunnen ze ons benaderen voor een gezamenlijk project. Nieuwsgierigen kunnen deelnemen aan een van de dertig dialoogtafels die we jaarlijks organiseren. Op onze website staat het actuele programma.”

Wat is er eigenlijk nodig voor een goede dialoog?

Femke: “We werken met een vaste opzet. Een tafel bestaat steeds uit vijf of zes deelnemers die onder leiding van een getrainde dialoogbegeleider een gesprek voeren. Daarbij doorlopen we vier eenvoudige stappen. Eerst maken we kennis en komen de verschillende gezichtspunten aan bod, daarna praten we over persoonlijke ervaringen rond het betreffende thema, zeg discriminatie. Vervolgens gaan we over naar de droomfase,” vervolgt Wendy. “Wat zouden de deelnemers graag willen bereiken? Tot slot bespreken we wat je zelf of met anderen kan doen om dit voor elkaar te krijgen. Zo'n gesprek duurt ongeveer twee uur. De bijeenkomst eindigt met een gezamenlijke afsluiting waar de uitkomsten van de verschillende tafels aan bod komen.”

Wat leveren deze gesprekken op?

Wendy: “Den Haag kent inwoners met een diverse culturele, religieuze en sociaaleconomische achtergrond. We brengen stadsgenoten samen met als doel dat ze zich thuis voelen in de stad. We doen dit met een open en onderzoekende blik.” Femke maakt het concreet: “Voor deelnemers is het vrijwel altijd een positieve ervaring. Op zogenaamde oogstkaarten inventariseren we de mooie uitkomsten van de dialoog. Door op een ontspannen manier samen de diepte in te gaan, ontstaat vertrouwen en komen wijsheden naar boven.”

Wat maakt dat jullie je met zoveel plezier en passie inzetten?

Wendy: “De liefde voor dialoog! We leven in een lastige tijd en de urgentie om met elkaar in gesprek te gaan en te blijven is groot. Ik vind het mooi om te zien hoe we als stadsgenoten zelf aan verbinding kunnen bijdragen. Femke sluit af: “Na afloop van een sessie ben ik altijd verwonderd over de openheid en de ontspanning. Alles mag er zijn.” ●

De weg van Dialogoog in Den Haag

Tussen 2007 en 2012 waren er in de stad verschillende organisaties en vrijwilligers actief met het onderwerp dialoog. In 2016 investeerde de gemeente Den Haag in een Haagse dialoogbeweging. Zo ontstond Dialogoog in Den Haag. In april 2022 richtten de betrokken vrijwilligersorganisaties een stichting op. Met als doel de draagkracht van het netwerk verder te vergroten.

Dialogoog in Den Haag
dialoogindenhaag.nl

Beter een goede buur dan een verre vriend

Met het project 'Leer je Buren Kennen' gooit de Liberaal Joodse Gemeenschap haar deuren open en geeft zij scholieren en studenten de kans om in gesprek te gaan met Joodse jongeren. In een wereld waar mensen zich steeds meer terugtrekken in hun eigen 'bubbel', is dit project een frisse wind van verbinding. Boaz Cahn, projectleider, vertelt: "Wij geven geen rondleiding of presentatie over het Jodendom, maar initiëren een gelijkwaardige ontmoeting waarin het gaat om persoonlijke verhalen en het voeren van dialoog."

Tekst **Marijn Pot** Fotografie **Kick Smeets**

Het project begon in 2011, toen de Liberaal Joodse Gemeenschap Amsterdam een nieuwe synagoge opende tegenover een ROC-school. Er ontstonden al gauw spanningen onderling, maar in plaats van de bewaking op te schroeven, koos de gemeenschap ervoor de leerlingen uit te nodigen. "In plaats van muren op te trekken, besloten we juist verbinding te zoeken," legt Boaz uit. Het initiatief bleek een succes en groeide uit tot een volwaardig project, dat inmiddels meer dan 18.000 jongeren heeft bereikt.

Vooroordelen doorbreken

Een belangrijke missie van 'Leer je Buren Kennen' is het doorbreken van vooroordelen. Met 'maar' 40.000 joden in Nederland, hebben veel jongeren nog nooit een Jood ontmoet.

Toch bestaan over hen de hardnekkigste vooroordelen. "We horen de gekste dingen, van 'alle Joden zijn gierig' tot ontkenning van de Holocaust aan toe," vertelt Boaz. "Maar zodra jongeren in gesprek gaan en een gezicht bij het Jodendom zien, wordt het minder abstract. Ze zien de mens achter het stereotype."

Ook voor de Joodse begeleiders zelf, jonge mensen die met hun leeftijd tussen de 18 en 35 jaar dicht bij de belevingswereld van de jongeren staan, zorgt het project voor wederzijds begrip. "Het mooie is dat dit project niet alleen de leerlingen raakt, maar ook de begeleiders zelf. Zij leren net zo goed over andere culturen en belevingswerelden." En ook mooi: de leerlingen leren elkaar beter kennen als ze op een luchtige manier spreken over onderwerpen als identiteit, diversiteit, vooroordelen en tradities, buiten de muren van de klas.

Wat gebeurt er tijdens een ontmoeting van 'Leer je Buren Kennen'?

De ontmoetingen vinden plaats in een synagoge, wat zorgt voor een andere dynamiek dan in het schoolgebouw. Gesprekken komen zo beter op gang en tevens krijgen leerlingen de kans om een synagoge van binnen te zien. Elke sessie begint met een opdracht waarin leerlingen noteren waaraan ze denken bij het woord 'Jood'. Deze associaties vormen de basis voor het gesprek. Humor speelt een belangrijke rol. Door gebruik te maken van grappige filmpjes en een gezonde dosis zelfspot durven leerlingen vrijer vragen te stellen. Na dit vraaggesprek bekijken de leerlingen de gebedsruimte. Hier komen vaak nieuwe vragen bij hen op. De sessie eindigt altijd informeel met limonade en een koekje en ruimte voor de laatste vragen.

"In plaats van muren op te trekken, besloten we juist de deuren open te gooien."

De kracht van persoonlijke verhalen

“Wat ons helpt is dat we dit project niet zijn gestart met het idee dat het groot moest worden. Juist dat kleine, persoonlijke blijkt de succesformule,” concludeert Boaz. “Er was eens iemand die binnenkwam met de uitspraak ‘ik mag Joden niet’. Na onze ontmoeting zei diegene: ‘ik neem het terug, jullie zijn eigenlijk best aardig.’ Zulke momenten maken duidelijk dat het persoonlijke aspect zo belangrijk is. Dat je inziet dat Joden ook maar gewoon mensen zijn, met wie je ook nog eens een fijn gesprek kan voeren.”

Sinds 2023 is het project actief in Den Haag. Dit jaar namen al achthonderd leerlingen, van onder andere Christelijk Gymnasium Sorghvliet en VCL (Vrijzinnig-Christelijk Lyceum) deel. De komende jaren hoopt Boaz ook scholen met leerlingen van meer diverse achtergronden te bereiken. Tevens breidt het project binnenkort uit naar Utrecht. Al benadrukt Boaz dat het niet het doel is om heel Nederland te veroveren: “Het gaat om de kwaliteit van de gesprekken, niet om de kwantiteit. Als we één leerling kunnen laten nadenken over zijn vooroordelen, dan hebben we ons doel al bereikt.” ●

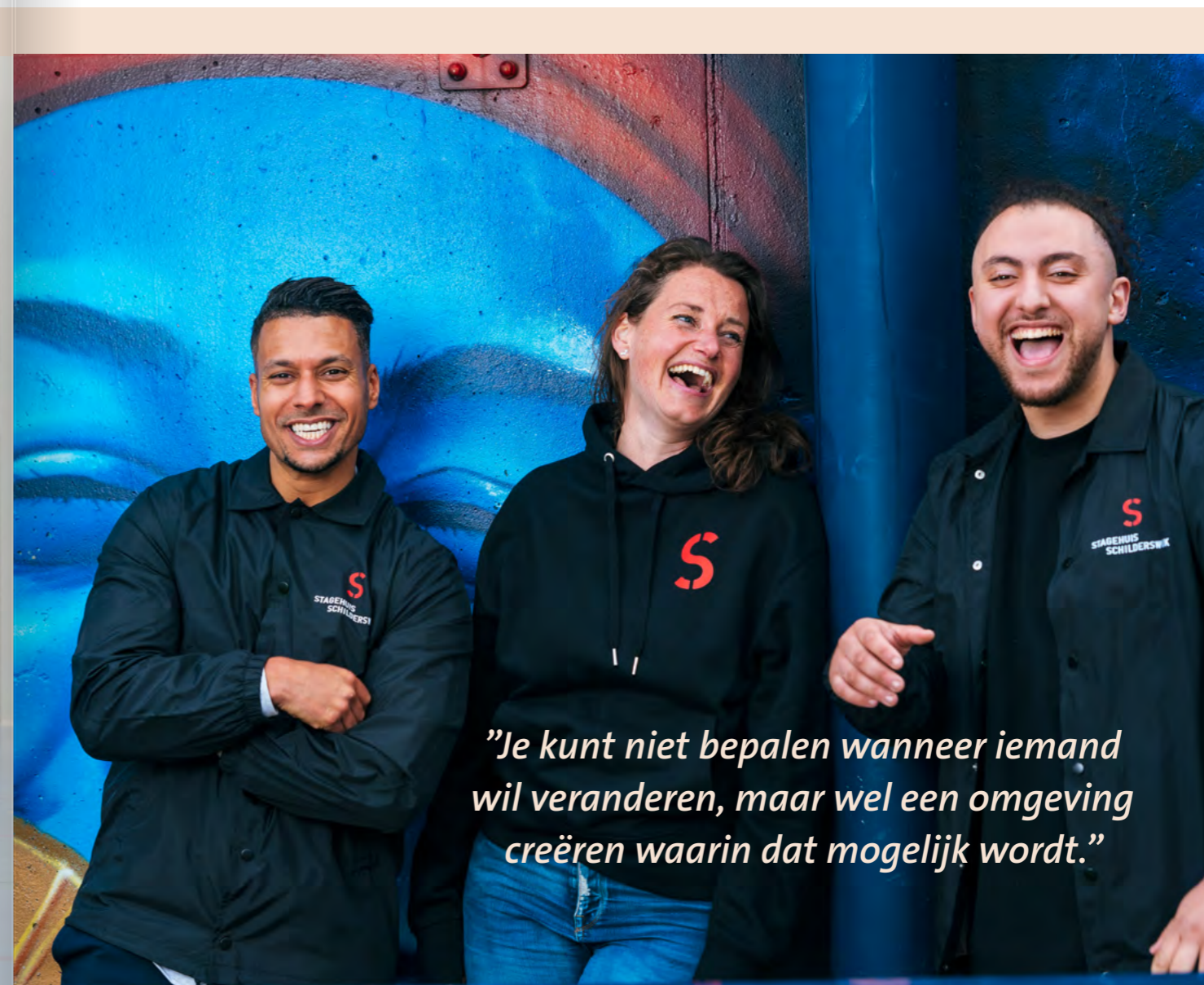
Leer je Buren Kennen
leerjeburenkennen.nl

Delen, durven, dromen: de unieke aanpak van het Stagehuis

In de Schilderswijk speelt het Stagehuis een sleutelrol in het creëren van eerlijke kansen voor jongeren. Onder de inspirerende leiding van Yassine Abarkane biedt deze organisatie sinds 2008 een plek waar jongeren uit de wijk zich kunnen ontwikkelen. Wat maakt de aanpak van het Stagehuis zo bijzonder? We vroegen het Yassine. ►►

Tekst **Marijn Pot** Fotografie **Jassir Jonis** en **VSF Fonds**

“Je kunt niet bepalen wanneer iemand wil veranderen, maar wel een omgeving creëren waarin dat mogelijk wordt.”

Het Stagehuis, geleid door Yassine en zijn collega Anne-Frieda, biedt jaarlijks zo'n dertig stagiaires werkervaring en persoonlijke begeleiding. Vanuit de overtuiging dat ze hun eigen weg moeten vinden, worden de stagiaires door zeven coördinatoren gestimuleerd om groot te denken. “Veel van deze jongeren denken klein, vanuit beperkingen. Wij helpen ze om hun intrinsieke motivatie te vinden en hun wereld te verbreden.” Het Stagehuis biedt hen een netwerk, zet zich in voor werkervaring op maat en staat altijd voor hen klaar – ook bij uitdagingen met drugsgebruik of bij beperkte sociale vaardigheden.

Van marktkoopman tot directeur

Opgegroeid in de Schilderswijk kent Yassine de uitdagingen van jongeren in de wijk. In 2009 klopte hij zelf aan bij het Stagehuis,

na een lange zoektocht naar een stage tijdens zijn opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening, en voelde zich daar voor het eerst gezien: “Ze vroegen niet alleen naar mijn opleiding, maar ook naar mijn familie, dromen én kijk op de wijk. Ik liep huppelend weg na mijn eerste gesprek,” herinnert hij zich. “Niet eens omdat ik eindelijk een stage had gevonden, maar vooral omdat iemand mij zag staan.”

Naast zijn stage bij het Stagehuis behield Yassine zijn bijbaan in de viskraam op de Haagse markt en werkte hij met zijn vader als schoonmaakhulp in een restaurant op de Denneweg. Hierdoor kwam hij in contact met mensen uit alle lagen van de samenleving. Dit gaf hem inzicht in de vooroordelen die in Den Haag én in Nederland leven. Het motiveerde hem om zich langere tijd en fundamenteel bij het Stagehuis in te zetten voor de Schilderswijk

en bij te dragen aan een kansrijke toekomst voor anderen uit de wijk. Hij creëerde er zijn eigen werk door projecten op te zetten. De organisatie groeide en hij schopte het zelfs tot een van de directeuren. “Een klassiek verhaal van marktkoopman tot directeur,” vertelt hij lachend.

Floreren in eigen omgeving

Bij het Stagehuis draait alles om aanwezig zijn en uitgaan van iemands positieve krachten. Dit zorgt voor een veilige omgeving waarin jongeren verhalen durven te delen, durven te dromen en zichtbaar opbloeien. De begeleiding is niet alleen vakinhoudelijk, maar vooral persoonlijk. “De projecten die stagiaires doen, zijn een middel,” legt Yassine uit. “Het belangrijkste is hun de ruimte en verantwoordelijkheid te geven om te groeien.” Met focus op persoonlijke drive helpt het Stagehuis jongeren hun potentieel

te ontdekken, ontwikkelen en benutten. “Je kunt niet bepalen wanneer iemand wil veranderen, maar wel een omgeving creëren waarin dat mogelijk wordt.” ●

Stagehuis Schilderswijk
stagehuisschilderswijk.nl

Achter de ingewikkelde term **ombudsman** zit gewoon een persoon

Sinds juni 2024 heeft Den Haag een nieuwe ombudsman, Carina van Eck. Carina en haar team staan klaar voor iedere inwoner en ondernemer in Den Haag die een klacht heeft over de gemeentelijke dienstverlening.

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Henriëtte Guest**

Het is voor velen van ons een wat ingewikkelde term, 'ombudsman'. De term komt uit het Zweeds en 'vertegenwoordiger' is de letterlijke vertaling hiervan. Een ombudsman is iemand die de belangen van inwoners behartigt. En achter die term zit ook gewoon een persoon. Carina van Eck bekleedt deze functie in Den Haag (en Leidschendam-Voorburg) en vertelt heel graag wat haar werk precies inhoudt. "Het belangrijkste uitgangspunt is dat wij volledig onafhankelijk en onpartijdig zijn. We zijn er om inwoners en ondernemers te helpen die vastlopen bij de gemeente. Wij komen in beeld als klachten over de gemeentelijke dienstverlening door de gemeente zelf niet goed worden opgepakt en opgelost."

Gratis advies

Carina vindt het belangrijk om te benadrukken dat de gemeente altijd eerst zelf aan zet is. "De klachten of problemen die mensen ervaren worden eerst bij de gemeente zelf neergelegd, zodat de gemeente weet waar het in de uitvoering van hun beleid misgaat en daar ook weer van kan leren. Op deze manier krijgt de gemeente de kans om het probleem samen met de betrokken inwoner op te lossen", legt Carina uit. "Ambtenaren hoeven niet te schrikken van een klacht of probleem, maar zouden dit juist moeten

zien als gratis advies, iets waar je beter van kan worden," geeft Carina aan. Er komen op jaarbasis zo'n duizend meldingen binnen bij de gemeentelijke Ombudsman. Van inwoners die problemen hebben met hun hulpmiddelen in het kader van de WMO tot ouders die vastlopen in de jeugdzorg. Van winkeliers waarvan hun winkel onaangekondigd heel slecht bereikbaar is tot bewoners die hun woning niet meer goed kunnen betreden door losse stoeptegels. Daarnaast ontvangen ze doorlopend hulpvragen uit de stad. Mensen die niet weten waar ze terecht kunnen met hun vraagstuk, worden door de Ombudsman op weg geholpen en naar de juiste instanties doorverwezen.

Participatie en inspraak

Toegankelijkheid is in het werk van de Ombudsman een belangrijke rode draad. "Wij stimuleren gemeente Den Haag bijvoorbeeld doorlopend om al hun informatie richting inwoners zo toegankelijk mogelijk te maken. Nog veel te vaak zijn brieven geschreven in moeilijke, ambtelijke taal, terwijl onlangs uit een onderzoek bekend werd dat maar liefst 25% van de Hagenaars moeite heeft met lezen en schrijven." Een ander aandachtspunt is participatie. "Het is essentieel dat beleid en uitvoering regelmatig getoetst worden bij inwoners. Vraag om input en betrek mensen bij je plannen en uitvoe-

ring. Dat helpt enorm in de uitvoering van je beleid", aldus Carina. "Door de enorme diversiteit in onze stad, moet je simpelweg maatwerk leveren. Weten hoe je mensen bereikt, naar de plekken toe waar veel samenkomen en ook hun stemmen horen. De informatievoorziening vanuit gemeente Den Haag moet inclusief en toegankelijk zijn, daar heb je als gemeente een plicht."

Spreekuren door de hele stad

"Inwoners weten de Ombudsman goed te vinden, toch is er nog een land te winnen aan bekendheid", geeft Carina aan. Dat doen ze onder andere door zo toegankelijk mogelijk te zijn. "We hebben een telefonisch spreekuur en een website waar mensen online hun klacht kunnen indienen, maar we zetten vooral ook in op allerlei spreekuren in de stad," legt Carina uit. En dat is iets wat ze de komende periode verder willen uitbouwen. "We willen steeds meer naar de mensen toe, de wijken in en kijken bijvoorbeeld ook naar de mogelijkheid van een spreekuur in buurthuizen zodat we de drempel om hulp te vragen nog lager maken."

Samenwerking met partners in de stad

Als gemeentelijke Ombudsman is het essentieel om te weten wat er speelt in de

stad. In dat kader investeren ze in goede contacten met de gemeente, de raad en maatschappelijke organisaties in de stad, zoals de cliëntenraden, buurtregisseurs en het straatconsulaat, ook is Carina lid van het stadsoverleg: een overleg waar maatschappelijke organisaties en sociale advocatuur bij elkaar komen. "Met elkaar zijn we in staat om signalen op te vangen in de stad en kunnen we elkaar versterken. Er gaat ontzettend veel goed in de stad en de gemeentelijke dienstverlening, maar

daar hebben we elkaar wel voor nodig. Ik ben ervan overtuigd dat we elkaar nog beter moeten leren kennen, zodat we elkaar nog beter weten te vinden. Al die partijen in de stad die zich inzetten voor een inclusief Den Haag kunnen

naar elkaar doorverwijzen als je zelf niet kan helpen. Dit komt ten dienste van de mensen die dat hard nodig hebben, en dat is uiteindelijk toch waar we ons met elkaar heel hard voor inzetten," sluit Carina af. ●

"De informatievoorziening vanuit gemeente Den Haag moet inclusief en toegankelijk zijn, daar heb je als gemeente een plicht."

Gemeentelijke Ombudsman Den Haag
ombudsman.denhaag.nl

Empowerment door kennis

Het was begin 2002 toen Stichting Contact Afriek & Educatie het levenslicht zag. In de sterk verharde samenleving, onder andere door de opkomst van Pim Fortuyn, wilde de stichting een tegengeluid bieden. De uit Congo afkomstige Alphonse Muambi is een van de oprichters van de stichting. Hij zet zich met vele anderen in om mensen met een Afrikaanse afkomst te helpen met de problemen in ons land.

Tekst Marlies van der Kolk Fotografie Stichting Contact Afriek & Educatie

Meedoen in de maatschappij

De oprichters van de stichting zijn ervan overtuigd dat 'empowerment' essentieel is in de strijd tegen ongelijkheid, discriminatie en racisme. "We maken zaken bespreekbaar, betrekken mensen bij besluitvorming en zorgen er bijvoorbeeld voor dat ze weten waar de verkiezingen over gaan", vertelt Alphonse. "Kenniss is een voorwaarde voor een positief zelfbeeld en zorgt ervoor dat je mee kunt doen in de Nederlandse maatschappij," vult hij aan.

Ontmoeten en in gesprek

De stichting, die volledig gerund wordt door vrijwilligers, organiseert regelmatig bijeenkomsten in onze stad. Ze bouwen bruggen en reiken tijdens deze bijeenkomsten handvaten uit om anders om te kunnen gaan met bijvoorbeeld discriminatie. "Tijdens onze bijeenkomsten staat ontmoeten en met elkaar in gesprek staan centraal. Terwijl de ene bezoeker komt voor wat aanspraak en een kopje koffie, is de andere echt inhoudelijk geïnteresseerd in het thema van die dag", aldus Alphonse. De opbouw van zo'n bijeenkomst ziet er altijd hetzelfde uit, legt Alphonse uit. "We laten verschillende experts en ervaringsdeskundigen over een bepaald thema aan het woord, betrekken vervolgens ook de beleidsmakers van de gemeente Den Haag en omlijsten iedere bijeenkomst met een hapje, een drankje en muziek."

Inspirerende plekken

De bijeenkomsten vinden op allerlei verschillende locaties in de stad plaats. Van een hotel tot een theater en van een buurthuis tot een ontmoetingscentrum. De stichting is altijd op zoek naar inspirerende plekken. Plekken die uitnodigen om echt het gesprek met elkaar aan te gaan en die een breed publiek aanspreken. "Tijdens zo'n bijeenkomst staat één thema centraal," geeft Alphonse aan. "Bijvoorbeeld extreem rechts in Nederland en Europa. Tijdens de bijeenkomst geven we deelnemers inzicht in wat ze zelf kunnen doen en wat er speelt. Maar ook in wat de verkiezingsuitslag betekent voor dit thema. De één luistert en leert, de ander doet actief mee. Beiden zijn goed".

Op de vraag of Alphonse nog iets mee wil geven aan de lezers van dit magazine is hij vastberaden: "Tegen andere maatschappelijke organisaties wil ik zeggen: blijf je inzetten voor onze mooie stad, het is een stad van ons allemaal. Maak hem een stukje mooier dan dat je hem gevonden hebt." Ook aan de beleidsmakers geeft hij graag iets mee: "Zorg dat er middelen zijn en blijven voor organisaties zoals die van ons. Anders kunnen we simpelweg niets doen". ●

"Maak de stad een stukje mooier dan dat je hem gevonden hebt."

Stichting Contact Afriek & Educatie
afriqeducation.com

Dag van de Marrons: herdenken, vieren en verbinden

Jaarlijks wordt rond 10 oktober in Den Haag de Dag van de Marrons gevierd, een herdenking van de vredesverdragen waarmee Marrongemeenschappen in de achttiende eeuw hun vrijheid en erkenning bevochten. Deze dag brengt gemeenschappen samen om hun gedeelde geschiedenis en culturele tradities te eren. Sinds 2016 vindt deze viering plaats in Het Nationale Theater (HNT), dankzij een samenwerking tussen theatermaker José Tojo van stichting Kula Skoro en Rehana Ganga, programmamaker bij HNT.

Tekst Marijn Pot Fotografie Martijn Beekman

Waar de viering eerder plaatsvond in gehuurde zaaltjes, bracht Rehana deze binnen de programmering van het theater. “Dit was een stap vooruit,” vertelt José. “We kregen erkenning en kunnen nu onze cultuur tonen op het mooiste podium van de stad.” Hier was wel een voorwaarde aan verbonden: het maken van een theatervoorstelling.

Wat is de Marroncultuur?

De Marroncultuur ontstond uit verzet tegen slavernij, toen ontsnapte en tot slaaf gemaakte Afrikanen in de binnenlanden van Suriname hun eigen gemeenschappen stichtten. Deze samenlevingen hadden een sterk hiërarchische structuur, geïnspireerd door Afrikaanse gezagstradities. De cultuur combineert Afrikaanse tradities met nieuwe vrijheidsidealën en omvat muziek, dans, spirituele rituelen en een sterke band met de natuur. Elementen zoals Songe, Awasa en Mato staan voor een mix van vertelkunst, zang, dans en percussie. Nog altijd wordt de Marroncultuur soms ‘het best bewaarde stukje Afrika buiten Afrika’ genoemd. Sinds 2015 zet Stichting Kula Skoro zich in om deze culturele uitingen door te geven middels workshops.

Naast de traditionele programmering, waarin de cultuur en geschiedenis van de Marrons centraal staan, is de theatervoorstelling nu een vast onderdeel van het programma. Dit jaar wordt het stuk Aleke Blue Note opgevoerd, waarin de zoektocht naar identiteit en culturele trots centraal staat. De titel verwijst naar de zangstijl Aleke, een Surinaamse zangvorm met vibraties op lage noten, in de jazz ook wel bekend als de ‘Blue Note’, de crying note. Het verhaal focust op twee generaties: de oudere generatie, die opgroeide met het idee zich aan te passen en te integreren, en de Marronjongeren, die juist op zoek zijn naar hun roots en culturele identiteit. “Het gaat over trots, veerkracht en het doorgeven van die trots aan de volgende generatie,” legt José uit. De voorstelling verkent de worsteling tussen je aanpassen aan je omgeving en het behoud van culturele trots, en de zoektocht naar een plek waar je je werkelijk thuis voelt.

Een viering van verbinding

Waar de viering eerder vooral gericht was op de Marrongemeenschap zelf, is het binnen de programmering van HNT gegroeid tot een inclusief evenement dat de publieke ruimte heeft ingenomen en een breed publiek bereikt. Inwoners van Den Haag, waaronder veel theater- en erfgoedstudenten, bezoeken het evenement om meer te leren over deze unieke cultuur en levend erfgoed. “Het gaat erom dat we elkaar beter leren begrijpen en waarderen,” benadrukt José. “Als we meer cultuur, informatie en tradities blijven delen, komt er meer acceptatie vanuit de samenleving.” De Dag van de Marrons is hiermee niet alleen een herdenking, maar ook een viering van verbinding. Het benadrukt het belang van de Marroncultuur in de moderne samenleving en laat zien hoe gedeelde inspanningen een platform kunnen creëren voor levend erfgoed.

Samen sta je sterker

De samenwerking lijkt ook intern voor verandering te zorgen. Binnen HNT, oorspronkelijk een traditioneel wit instituut, heeft de introductie

“Als we meer cultuur, informatie en tradities blijven delen, komt er meer acceptatie vanuit de samenleving.”

van de Marron-viering meer diversiteit tweegebracht. “Wat eerst een zij/wij-verhaal was, is nu een gezamenlijk verhaal geworden,” zegt José. “We hebben elkaar omarmd en werken nu samen, als copiloten, aan iets groters.”

José en Rehana moedigen andere gemeenschappen aan om ook samen te werken en krachten te bundelen. “Doe het niet alleen,” adviseert Rehana. “Maak jezelf groter, zoek anderen op binnen de community, verenig verschillende groepen en werk samen om een rijker programma te creëren dan je alleen had kunnen doen.” Ze benadrukt ook het belang van financiering: “De subsidie van de gemeente kun je zien als het eerste puzzelstukje. Zodra je die steun hebt, sluiten andere fondsen zich aan en kun je grotere producties realiseren.” Zo groeit de Dag van de Marrons elk jaar verder, als een dag van herdenking, viering en vooral verbinding. ●

Dag van de Marrons

Op 10 oktober wordt wereldwijd de strijd van Marrongemeenschappen uit Suriname en Frans-Guyana tegen onderdrukking en hun streven naar vrijheid herdacht en gevierd. Deze datum markeert de vrede met de Okanisi in 1760, de eerste succesvolle vredesovereenkomst die symbool staat voor de latere vredesverdragen van de vijf overige Marrongemeenschappen. De eerste viering vond plaats in 1974 in Paramaribo, en vanaf 1983 werd de dag ook in Nederland met kleine vieringen per stad gevierd. In 2016 werd het een landelijke viering in Den Haag, mede dankzij het initiatief van programmamaker Rehana Ganga en een lobby van José Tojo bij traditionele Marrongezagsdragers. Het programma begint met de Kuutu, de gezagsdragersbijeenkomst, en omvat workshops, eten, theater en muziek.

Stichting Kula Skoro
kulaskoro.com

“Tijdens het dansen vergeet ik mijn beperking haast.”

DanceAble is onbeperkt dansplezier voor iedereen

De missie van Holland Dance Festival is om dansen voor iedereen toegankelijk te maken. Voor volwassenen en jongeren vanaf 12 jaar zijn er de DanceAble lessen. Hier zijn dansers met en zonder (fysieke of licht-verstandelijke) beperking of chronische aandoening samen welkom om te dansen. Iedereen doet mee vanuit zijn eigen mogelijkheden, alleen of waar nodig met persoonlijke begeleiding. De lessen zijn aangepast zodat alle deelnemers hun eigen manier van moderne dans kunnen ontdekken. De danslessen worden ook aangeboden op speciaal onderwijs scholen. De lessen zijn hier onder andere gericht op het versterken van sociaal-emotionele vaardigheden, expressie via non-verbale lichaamstaal, en het vergroten van zelfvertrouwen.

Dansen zonder beperking

Ze reist er iedere zaterdagochtend met liefde twee uur voor, de wekelijkse dansles van DanceAble. Vanuit haar woonplaats Krommenie naar Den Haag, waar de 46-jarige Petra Haans in haar rolstoel heel even kan vergeten dat ze een beperking heeft. “Tijdens de dansles staan niet de beperkingen, maar juist wat je wel kan centraal.”

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Sjoerd Derine** en **Christopher A. Dominic**

Petra danste vroeger altijd al veel. Toen zij op haar 38e geheel onverwachts in een rolstoel terecht kwam, wilde ze dat dansen graag weer oppakken. Dat bleek een uitdaging. “Er is gewoon heel weinig aanbod voor mensen met een beperking, dat maakt ook dat ik met liefde een uurtje naar Den Haag rijd om wel te kunnen dansen”, vertelt Petra.

Echt inclusief dansen

De DanceAble lessen zijn echt voor iedereen. “Of je nu in een rolstoel zit of ‘wel op de benen staat’ en of je nu een geestelijke of lichamelijke beperking hebt. Er wordt vooral gekeken naar wat je wel kan en hoe je mee kunt komen in lessen,” legt Petra uit. De lessen worden gevolgd door jongeren vanaf 12 jaar en door

volwassenen. Door mensen met én zonder beperking. “Een meer inclusieve groep krijg je haast niet bij elkaar,” aldus Petra. De groep danst het eerste uur altijd samen en na een korte pauze dansen de volwassenen daarna nog een half uur met elkaar. “Dat vind ik stiekem het leukste deel van de les”, geeft Petra aan. “Dan kunnen we nog meer doen aan dansopbouw en echt naar iets toewerken. De interactie is ook net wat anders.”

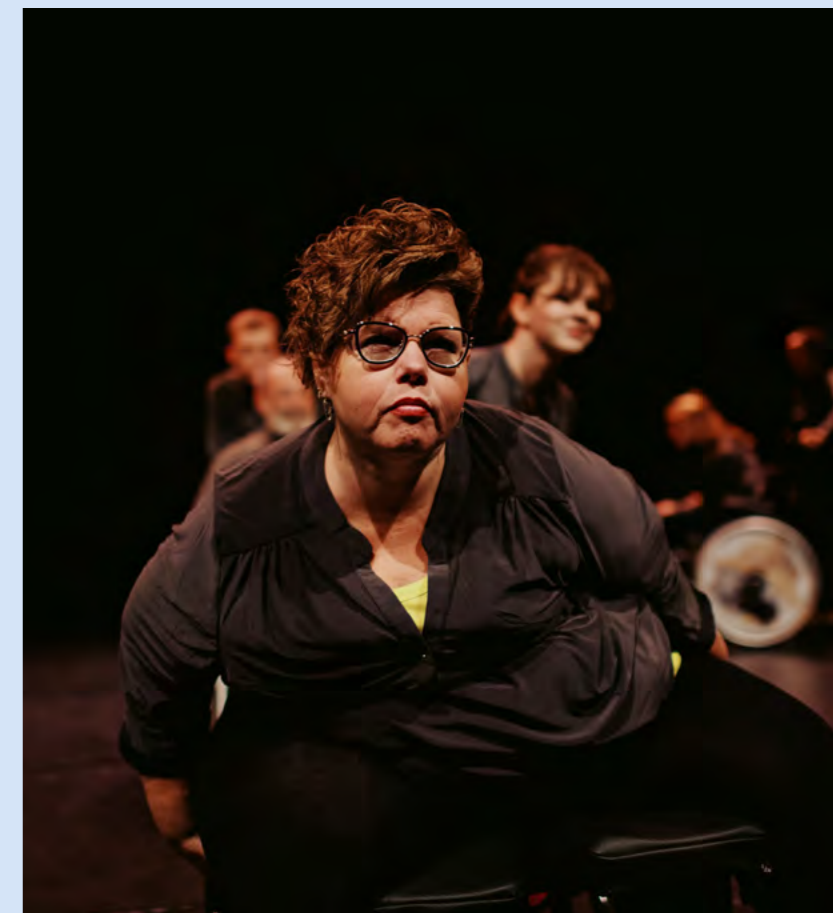
Vast dansmaatje

Petra heeft binnen de dansgroep een vast dansmaatje. “Cora en ik kunnen samen heel fijn dansen, we houden allebei van groots en theateraal en vinden dezelfde muziek leuk. We geven ook wel eens optredens. Petra vervolgt: “Dansen geeft me zo’n enorm gevoel van vrijheid. De energie stroomt door mijn lijf. Tijdens het dansen

vergeet ik mijn beperking haast. Ik kan volledig mezelf zijn in mijn eigen lichaam. De omgeving met al zijn obstakels doet er opeens even niet toe.”

Je mag er zijn: laat je zien!

Daar waar mensen met een beperking in hun dagelijks leven vaak aanlopen tegen dingen die niet kunnen, worden die obstakels tijdens het dansen weggenomen. “Ik hoop dat onze dansgroep nog wat groter wordt, dan kunnen we nog toffere dingen doen. Ik deel het vaak, maar mensen lijken niet zo goed te durven, zonde! Want ook wij mogen onszelf aan de buitenwereld laten zien. Sterker nog: ik ben ervan overtuigd dat dat enorm bijdraagt aan de weerbaarheid van onze doelgroep. Bij DanceAble is iedereen zo begaan, alles kan en er wordt gekeken naar wat je wel kan. Ik kan alleen maar hopen dat de ‘echte wereld’ zich ook wat vaker in onze doelgroep verplaatst!” ●

Holland Dance Festival, DanceAble
holland-dance.com/workshops

Zo belangrijk is écht luisteren

Luisterkracht brengt mensen aan de rand van de samenleving samen met professionals die invloed hebben op beslissingen. Dat levert openhartige en waardevolle gesprekken op. Organisatoren Esther Israël (Stek) en Jannet van der Spek (Lukaskerk) willen hiermee bijdragen aan duurzame verandering.

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Valerie Kuypers**

“De kracht die uit de groep voortkwam, maakt me hoopvol.”

Poverty Truth Network

‘Nothing about us, without us, is for us’ - niets over ons, zonder ons, is voor ons. Zo luidt het motto van het Poverty Truth Network. Luisterkracht is geïnspireerd door dit succesvolle initiatief dat in 2009 in Schotland van start ging om armoede te bestrijden. Duurzame verandering ontstaat volgens hen alleen als de mensen waar het over gaat, zelf bij de oplossing worden betrokken. Luisterkracht Den Haag was de eerste in Nederland die met deze methode werkt. Inmiddels is het programma ook actief in Vlaardingen en Breda.

Koppel ervaringsdeskundigen aan mensen die over hun situatie beslissen. Het lijkt een logische opzet, maar in Nederland werd dit nog niet eerder gedaan. Met dit uitgangspunt begon drie jaar geleden het programma Luisterkracht. In Den Haag wordt dit gedragen door Stek (Stichting voor stad en kerk) en de Lukaskerk waar diaconaal werker Esther en predikant Jannet aan verbonden zijn.

Langdurig samen optrekken

Jannet legt uit hoe de mensen in kwetsbare posities elkaar in de eerste fase van het project leerden kennen: “Iedere drie weken kwamen we samen; de bijeenkomst startte steeds met een maaltijd. Door langdurig met elkaar op te trekken, bouwden de deelnemers een band op - met elkaar en met ons. Elke avond stond een thema centraal: armoede, relaties, ongedocumenteerd zijn, dakloosheid en helpen en geholpen worden.”

Esther licht de tweede fase toe: “Na anderhalf jaar hebben we de groep uitgebreid met professionals met invloed op beslissingen: politiemensen, beleidsmedewerkers, welzijnswerkers en mensen van de GGZ en schuldhulp. In het begin was het aan beide kanten onwennig, maar al snel verdween het onderscheid en waren de deelnemers aan elkaar gewaagd.” De groep besloot zich in de gesprekken te concentreren op drie hoofdthema’s. Dat waren eenzaamheid, schuldhulpverlening en het luisteren zelf. “Vaak begon de avond met een eenvoudige vraag, vertelt Esther, “Zoals ‘Wat is er de afgelopen week gebeurd? Zo kwamen al snel de verhalen op gang.”

Vertrouw het proces

Jannet: “We merkten wel dat mensen soms echt een andere taal spreken. Waar zijn we aan begonnen, dachten we dan. Die verschillende werelden moesten we samenbrengen. Met respect voor ieders perspectief kwamen we tot mooie gesprekken. Het proces en de eindbestemming werden een doel op zich.” Esther: “Het levert veel op om mensen om wie het gaat, te betrekken bij de oplossing. Beslissers hebben de neiging om snel tot een oplossing te willen komen, terwijl daar écht luisteren en dus tijd voor nodig is - dat lijkt tegenwoordig een schaars goed.” Als begeleiders zagen Jannet en Esther de deelnemers veranderen. Jannet: “De ervaringsdeskundigen maakten grote stappen in hun zelfvertrouwen en de manier waarop ze zich uitdrukten. De professionals denken nu echt anders over bepaalde zaken.” Esther: “De kracht die uit de groep voortkwam, maakt me hoopvol. Mensen kwamen echt voor elkaar op. We vragen nogal wat, zoals openheid en kwetsbaarheid,” zegt ze afsluitend, “maar het brengt ook veel.”

In oktober 2024 werd het eerste traject feestelijk afgesloten met een Luisternâgh waar naast alle deelnemers ook publiek bij aanwezig was. In 2025 start hoogstwaarschijnlijk een tweede groep van ervaringsdeskundigen. ●

Stek
stekdenhaag.nl

Laat zien dat het voor queers veilig is

In Nederland zijn ruim tweeduizend queer jongeren dakloos, omdat ze thuis niet langer welkom zijn. Jean-Bernard Maweja van de Stichting Queer Mind komt voor hen in actie. In het centrum van Den Haag is daarom een opvanghuis en huiskamer waar deze jongeren veilig en vrij zijn. Hij is ook mede-initiatiefnemer van het regenboogfietspad op de Grote Marktstraat.

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Martijn Beekman**

Jean-Bernard Maweja weet precies waarvoor hij het doet. “Als jonge homoseksueel werd ik verstoten door mijn omgeving. Het had niet veel gescheeld of ik was dakloos geweest. 26 jaar geleden kwam ik vanuit Congo naar Nederland en kreeg ik een vrij leven. Sinds 11 jaar ben ik de trotse vader van een dochter. Met Queer Mind willen we zorgen voor een veilige omgeving voor queer jongeren. Voor mezelf is het een helend proces.”

Hoe is Stichting Queer Mind tot stand gekomen?

“Officieel is de stichting in 2021 opgericht, maar eerder organiseerden we al wel activiteiten om de zichtbaarheid, acceptatie en tolerantie voor de queergemeenschap te verbeteren. We dienden een plan in voor een buurtinitiatief in de Stationsbuurt en kregen de meeste stemmen. Het idee was een regenboogzebrapad bij station Hollands Spoor. Maar dat kon vanwege de verkeersveiligheid niet doorgaan. Als alternatief kwam er eerst een regenboogvlag en daarna een regenboogbank in het Huygenspark. Met alle gevolgen van dien...”

Vertel, wat gebeurde er met die vlag en bank?

“Helaas werd de regenboogvlag tot acht keer toe weggehaald en de bank is verschillende keren beklad. Dat zijn heel duidelijke signalen dat er nog veel moet gebeuren. Op ons aandringen voor meer regenboogelementen in de publieke ruimte werd een paar maanden geleden een regenboogfietspad op de Grote Marktstraat aangelegd.”

Hoe dragen jullie verder bij aan emancipatie?

“Overall waar we ontvangen worden, gaan we in gesprek. We organiseren dialoogsessies met bijvoorbeeld bewoners, zorgorganisaties en bedrijven. Zichtbaarheid is heel belangrijk; dat helpt bij het accepteren van jezelf dat je queer bent en ook voor erkenning door de buitenwereld. Een andere geaardheid zou niet meer als vreemd of storend moeten worden gezien.”

Hoe belangrijk is de komst van een opvanghuis voor queer jongeren?

“Heel belangrijk. We zijn er enorm trots op dat we, samen met SHOP Den Haag, een veilige plek voor queer jongeren kunnen openen in het centrum. In onze huiskamer ontmoeten ze gelijkgestemden en krijgen ze ondersteuning. Ook zijn er drie slaapplekken als tijdelijke noodopvang, die vanaf het begin al bezet zijn. Inmiddels is er een wachtlijst. Dat geeft maar weer aan hoe hard dit nodig is.”

Wat kunnen mensen doen om het voor queers gemakkelijker te maken?

“Laat merken dat ze welkom zijn. Dat kan met een quote aan de muur of een regenboogelement in de ruimte. Benoem in gesprekken de queergemeenschap. Dit lijken kleine dingen, maar het is essentieel voor de mensen om wie het gaat. Het maakt dat ze zich veilig voelen en erkenning krijgen.” ●

Stichting Queer Mind
stichtingqueermind.nl

“Met Queer Mind willen we zorgen voor een veilige omgeving voor queer jongeren. Voor mezelf is het een helend proces.”

Veel meer dan alleen een geloofsgemeenschap

Elysée en Isaac Kwalakita leiden in Den Haag een kleine Afrikaanse geloofsgemeenschap. Als nomaden zwerven ze van locatie naar locatie. Veel liever zouden ze een eigen vaste plek hebben. “Dan kunnen we dagelijks mensen begeleiden. We willen ervoor zorgen dat ze op het goede pad komen en blijven.”

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Valerie Kuypers**

Elysée en Isaac zijn volgelingen en woordvoerders van de Nederlandse tak van Le Ministère Chrétien du Combat Spirituel (MCCS). Deze Afrikaanse geloofsgemeenschap werd opgericht in hun geboorteland Congo en heeft afdelingen over de hele wereld. Twee keer per week komen de Haagse discipelen samen in een zaaltje in Buurthuis De Mussen in de Schilderswijk.

Getraumatiseerde vrouwen

“Elke zaterdag en zondag bidden we hier,” vertelt Elysée. “Ook geven we training aan vrouwen zodat ze hun plek in de Nederlandse samenleving vinden. Velen van hen zijn getraumatiseerd, hebben geen verblijfspapieren, zijn gescheiden of komen uit de prostitutie. We zijn dus veel meer dan alleen een geloofsgemeenschap.” In de kale ruimte herinnert niets aan de warmte van hun geloof of continent; het lijkt meer op een schoollokaal. Op hun zwerftocht door de stad deelde de kleine gemeenschap eerder een pand met een Protestantse kerk, tot ze er op de late avond niet meer samen mochten komen. Ook maakten ze gebruik van een theaterzaal bij het Centraal Station en een industrieel pand op de Binckhorst. “Zonder aankondiging moesten we daar in september plotseling uit,” zegt Isaac. “We zijn heel blij dat De Mussen ons tijdelijk deze ruimte aanbiedt.”

Inzet voor hele community

Maar nog veel liever zouden ze een vaste eigen plek hebben. “Om samen uit de Bijbel te lezen, te zingen en te dansen en - minstens zo belangrijk - om mensen te helpen,” licht Elysée hun grote wens toe. “We willen ervoor zorgen dat ze op het goede pad komen en blijven. Vrouwen hebben recht op een zelfstandig leven, ook zonder man. Door de emancipatie van vrouwen helpen we ook hun kinderen en mannen. Door een vrouw te onderwijzen bereik je namelijk de hele community.” Zelf hebben Elysée en Isaac veel steun gehad aan MCCS. “We ontmoetten elkaar in Congo,” blikt Isaac terug. “Toen Elysée 25 jaar geleden ook naar Nederland kwam, was ik hier al acht jaar en had nog geen papieren. Van ellende raakte ik verslaafd.” Ze besloten samen door te gaan en vonden steun in hun geloof en bij MCCS. Tegenwoordig werkt Isaac met veel plezier bij het fietsdepot van de gemeente Den Haag; Elysée zoekt een baan en zou het liefst in de vrouwenopvang werken of een restaurant beginnen.

Op de vraag wat de inzet voor MCCS hen brengt, lichten hun gezichten op. “Geluk,” roept Elysée uit. “Het enige probleem is het ontbreken van een eigen ruimte, verder redden we het. We voelen dat we hier een missie hebben.” ●

Uit onderzoek van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed onder 225 migrantenkerkgroeperingen in maart 2022 is gebleken dat een kwart hiervan op zoek is naar andere huisvesting. Traditionele gebedshuizen zijn niet altijd passend voor deze specifieke doelgroep. Daarom ondersteunt het college het initiatief voor een verzamelgebouw voor migrantenkerkgroeperingen. Dit verzamelgebouw is niet alleen een oplossing voor de huisvestingskwestie, maar dient ook als belangrijke ontmoetingsplek en kan fungeren als platform voor verbinding en dialoog.

“Door een vrouw te onderwijzen, bereik je de hele community.”

Vuist tegen discriminatie: de verbindende kracht van sport

Vechtsportclubs zijn unieke plekken waar mensen van diverse achtergronden samenkomen. Het Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij (NIVM) wil met het project 'Vuist tegen discriminatie' bijdragen aan een inclusiever Den Haag en discriminatie binnen de sport bespreekbaar maken. Hoe? Door sociale normen binnen clubs vast te leggen, trainers te ondersteunen en nieuwe ontmoetingen te initiëren.

Tekst Marijn Pot Fotografie Martijn Beekman en NIVM

“In de vechtsport leer je vaardigheden, normen en waarden die je in de maatschappij goed kunt gebruiken.”

Binnen de vechtsport bestaan budo regels, met waarden als respect, rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid. Deze regels vormen een veilige omgeving voor een sport waarin mensen met verschillende achtergronden letterlijk en figuurlijk met elkaar in contact komen. Deze brede achterban en veilige setting maken de vechtsportclubs bij uitstek een geschikte omgeving om thema's als vooroordelen en uitsluiting aan te pakken en begrip voor de ander te stimuleren.

Een positieve sociale norm

'Vuist tegen discriminatie' draait om het bevorderen van een positieve sociale norm binnen de clubs. "In plaats van te focussen op wat er mis gaat, richten we ons op de verbindende kracht van sport," legt Wouter Schols, directeur van het NIVM en initiatiefnemer van het project uit. "Landelijk zijn we al een aantal jaar bezig. Toen de Black Lives Matter-beweging opkwam, deed het VSBfonds een oproep voor nieuwe initiatieven die vooroordelen, uitsluiting en discriminatie tegengaan. Toen zijn we gestart met

een landelijke pilot binnen ons vechtsportnetwerk. We hebben deze ervaringen doorontwikkeld tot een aansprekende en sportbrede aanpak, de huidige interventie 'Vuist'. Deze interventie wordt inmiddels bij meer dan 80 sportclubs in Nederland uitgevoerd." In samenwerking met Gemeente Den Haag is 'Vuist' nu ook opgestart in Den Haag met clubs uit het Haagse Vechtsport Collectief die zich samen hard willen maken voor dit onderwerp. Tijdens de Haagse Vechtsportdag op 21 december 2024 ondertekenen de eerste clubs een manifest tegen uitsluiting, een symbolische stap om hun toewijding aan een inclusieve cultuur te bevestigen.

De sleutelrol van trainers

De kern van het project ligt in de scholing van trainers. Zij spelen een sleutelrol in het vormgeven van een veilige sportomgeving. "Trainers krijgen tools om niet alleen discriminatie te herkennen, maar ook om actief in te grijpen en het gesprek aan te gaan," vertelt Wouter. "Tijdens trainingen leren zij hoe onbewuste vooroordelen en impliciete associaties bijdragen aan ongelijke behandeling en uitsluiting. Door onschuldig lijkende stereotype opmerkingen als "je vecht als een meisje" te gebruiken, versterk je onbewust genderstereotypen en verschillen. De trainingen helpen trainers om deze processen te herkennen en om te zetten in een inclusieve aanpak met het ultieme doel: kinderen zonder vooroordelen laten opgroeien."

Meer dan sport

Naast het versterken van sociale normen, richt het project zich ook op het stimuleren van nieuwe ontmoetingen. Het idee hierachter is simpel: als mensen uit verschillende groepen elkaar leren kennen, nemen vooroordelen af. Clubs worden aangemoedigd om hun deuren te openen voor buurtbewoners via kennismakingslessen en open dagen. Allemaal vanuit de contacthypothese dat wanneer mensen uit verschillende groepen met elkaar in contact komen, ze een breder wereldbeeld krijgen en stereotypen verminderen. Uiteindelijk gaat 'Vuist tegen discriminatie' over meer dan sport. "In de vechtsport leer je vaardigheden, normen en waarden die je in de maatschappij goed kunt gebruiken," stelt Wouter. "Het gaat om respect, discipline, maar ook om empathie en inlevingsvermogen. De lessen die jongeren leren op de mat, zijn lessen die ze meenemen naar hun dagelijks leven." ●

Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij
nivm.nl

Een viering van verschillen in het hart van Laak

Laak, een wijk in Den Haag waar veel verschillende culturen samenkomen, vormt het decor voor het project 'From Laak With Love'. Met avonden vol verhalen, dans én lekker eten viert dit initiatief de diversiteit van de wijk. Avonden om bewoners dichter bij elkaar te brengen en elkaars gebruiken en achtergronden te leren kennen.

Tekst **Marijn Pot** Fotografie **Valerie Kuypers**

From Laak With Love' ontstond toen Corinne van der Walt, een betrokken bewoner van Laak, een lokaal evenement bezocht. "Ik bezocht een Bulgaars feest en was onder de indruk van de sfeer en de betrokkenheid van de gemeenschap," vertelt Corinne. Dit bracht haar op het idee om een reeks evenementen te organiseren waarbij alle culturen in Laak vertegenwoordigd zijn. Samen met mede-buurtbewoner Sowyen Martina werkte ze het concept uit en pitchte het aan Laakbuddy's. Zij helpen bewoners van Laak sinds mei 2023 met het organiseren van activiteiten en het aanvragen van subsidies. Er werd aangeklopt bij het Laaktheater, waar Catherine Klaverwijden 'hoofd programma' het project direct omarmde.

Op wereldreis door Laak

Het idee van 'From Laak With Love' is om een podium te bieden aan twee culturen per avond. De wijkbewoners en bezoekers worden getraakteerd op optredens, traditionele gerechten en culturele uitwisseling. "Het gaat niet alleen om kijken, maar om een ontmoeting," legt Corinne uit. Tijdens de pauzes kunnen mensen met elkaar in gesprek, terwijl ze genieten van hapjes uit verschillende keukens.

Het Laaktheater, cultuuranker van de wijk, speelt een sleutelrol in het project door hun ruimte beschikbaar te stellen en organisatorisch te ondersteunen. Catherine vertelt hierover: "We willen dat de gemeenschappen zichzelf laten zien op hun manier. Wij faciliteren, maar elke cultuur bepaalt zelf wat ze presenteren en hoe ze dat doen. Belangrijk is dat ze het gevoel hebben dat het Laaktheater ook van hen is. Leuk voor ons is dat iedere cultuur een eigen achterban meeneemt. Iedereen stapt hier zo over de drempel.

Samen leren en groeien

Naast het verbinden van de inwoners van Laak, biedt het project ook kansen voor persoonlijke groei van de deelnemers en organisatoren. "We leren veel van elkaar," zegt Sowyen. "Door samen te werken ontdekken we nieuwe vaardigheden en ontwikkelen we talenten die we niet van onszelf kenden." Corinne blijkt een geboren schrijver en Sowyen heeft ontdekt dat ze het fantastisch vindt om de avonden te hosten.

Niet alleen de deelnemers, maar ook de doelgroepen groeien mee. Gemeenschappen die voorheen minder toegankelijk of zichtbaar waren, zoals de Ghanese en Chinese gemeenschappen, hebben hun interesse getoond om deel te nemen. "Het is mooi om te zien hoe enthousiast mensen worden om hun eigen cultuur uit te dragen als ze zien wat mogelijk is," aldus Sowyen. Catherine benadrukt: "We hopen dat dit project een blijvende impact heeft en dat steeds meer culturen zich aanmelden om hun verhaal met de wijk te delen. Zo wordt het een wereldreis door Laak."

De samenwerking met lokale organisaties, zoals Laakbuddy's, PEP en Wijkz, heeft een stevig netwerk gecreëerd en een basis gelegd voor verdere uitwisseling en verbinding. De aanpak waarbij de focus ligt op nieuwsgierigheid naar de ander en het bieden van een podium, werkt: 'From Laak With Love' bereikt groepen die anders onzichtbaar zijn. Juist doordat de organisatoren zich in hen interesseren en investeren.

Corinne: "Het is leuk om elkaar te leren kennen. Wees nieuwsgierig en laat je verrassen." "En maak er iets van!", vult Sowyen aan. "'From Laak With Love' is geen droge informatiemiddag over verschillende culturen, maar je krijgt gezelligheid en mooie dans en muziek. En het eten is ook nog goed." ●

"We hopen dat dit project een blijvende impact heeft en dat steeds meer culturen zich aanmelden om hun verhaal met de wijk te delen. Zo wordt het een wereldreis door Laak."

Laaktheater
laaktheater.nl

Samen zijn we de maatschappij

Een persoonlijke noot van Lawrence Eghosa, Kwartiermaker Diversiteit & Inclusie bij Gemeente Den Haag

Den Haag is een stad met zo'n 170 verschillende nationaliteiten. En die verscheidenheid brengt ontzettend veel verschillende kleuren, geuren en culturen met zich mee. De diversiteit in onze stad is daarmee enorm rijk. Een prachtig iets als je het mij vraagt. Maar ook iets wat aandacht behoeft.

Tekst Marlies van der Kolk Fotografie Gemeente Den Haag

“Je doet het als organisatie pas echt goed als mensen zich ook thuis voelen binnen je organisatie.”

Belangrijke vraag is dus ook: hoe zorg je er als gemeente Den Haag voor dat je, als grote Haagse werkgever ook echt een afspiegeling bent van de samenleving? Een vraag die natuurlijk niet 1,2,3 te beantwoorden is, maar waar ik me sinds 1 september 2024 vanuit een directeursrol als kwartiermaker Diversiteit & Inclusie wel mee ga bezighouden. Een rol die me uitstekend past. Ik ben er namelijk van overtuigd dat diversiteit alleen niet voldoende is. Je doet het als organisatie pas echt goed als mensen zich ook thuis voelen binnen je organisatie. Pas dan is er sprake van inclusie. En dat is precies wat de gemeente Den Haag nastreeft.

Het helpt enorm dat ik al langere tijd werkzaam ben in de stad en voor de gemeente. Als voormalig stadsdeeldirecteur van Laak weet ik wat er speelt en hoe de hazen intern lopen. Dat helpt me ontzettend in deze nieuwe rol. Ik zie het als mijn missie om zaken bij elkaar te brengen en concreet te maken. Er gebeurt al ontzettend veel binnen onze organisatie op het gebied van diversiteit en inclusie, maar het is nog te versnipperd is mijn eerste conclusie. Daar kom ik als kwartiermaker om de hoek kijken. Ik breng alles bij elkaar, zorg voor een helder programma en vertaal dat naar een concreet actieplan. Ik voer ontzettend veel gesprekken in allerlei lagen binnen de organisatie. Van directies tot uitvoer-

ders en alles daartussen in. Alleen op die manier krijg ik een realistisch beeld van hoe we er als organisatie voor staan en wat ervoor nodig is om deze thema's verder te brengen.

Deze rol moet ik dan ook niet te lang bekleden, dat zou geen goed teken zijn. Diversiteit en inclusie moeten iets van de hele organisatie worden. Niet van mij alleen of een klein clubje nauw betrokkenen. Nee, het is iets waarin iedere werknemer van gemeente Den Haag een rol heeft. Pas als het echt iets van ons allemaal is, heb ik mijn werk goed gedaan. Ik realiseer me dat we daar nog niet zijn, en dat hoeft ook nog niet. Het is nu eerst tijd om deze onderwerpen steviger op verschillende agenda's te krijgen, ambities uit te spreken en een concreet actieplan in uitvoering te brengen.

Ik vind het fantastisch om te zien dat zoveel Haagse organisaties zich dagelijks inzetten om de stad steeds een beetje inclusiever te maken. Ik zou jullie vanuit mijn rol willen oproepen om nog veel meer samen op te trekken. Leer van elkaar. Deel kennis en ideeën, maar juist ook je worstelingen.

Ik ben ervan overtuigd dat geen één organisatie perfect is, maar we doen het met elkaar, samen zijn wij de maatschappij. ●

Als je zegt dat boksen voor iedereen is, dan moet het ook écht voor iedereen zijn

Als ik Marianna spreek is de derde weerbaarheidstraining voor queers bij haar boksschool 'Box it Out' in volle gang. In 2023 startte Marianna met dit nieuwe aanbod. Vooral om queers mentaal en fysiek sterker te maken en hen te helpen hun grenzen beter aan te geven.

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Box it Out**

En dat dat ontzettend hard nodig is, blijkt wel als Marianna, heel discreet, vertelt waar haar deelnemers mee te maken krijgen. "Een van de deelnemers vertelde me onlangs dat hij zijn hoofd veel beter had kunnen beschermen toen hij op straat belaagd werd. Ontzettend triest natuurlijk, maar ook de realiteit." Want helaas is dit incident geen uitzondering. "Queerpersonen zijn heel regelmatig het slachtoffer van pesterijen en straatintimidatie," vervolgt Marianna. "Ik hoop ze door deze weerbaarheidstrainingen zelfverzekerder te maken. Het 'schouder naar achter en kin omhoog' principe maakt ook onderdeel uit van mijn training."

Box it Out zorgt voor een veilige omgeving waarin de deelnemers tijdens de trainingen fysiek én mentaal sterker worden. Terwijl het eerste traject zes weken duurde, is dat inmiddels uitgebreid naar elf weken. "Ik merkte dat deelnemers meer tijd nodig hadden om lichaam en brein echt goed samen te laten werken. En nog belangrijker: ik zag het plezier na die eerste zes weken

enorm toenemen. Deelnemers kunnen veel meer genieten van de lessen als ze die eerste spannende weken door zijn. Ik zie mensen langzaam veranderen. Zelfverzekerder worden. Trotser."

Waar Marianna zelf trots op is? Dat inmiddels vijf deelnemers van eerdere weerbaarheidstrainingen lid zijn geworden van de boksschool. Zij doen nu mee aan de 'reguliere' lessen. "Dat is het mooiste compliment dat ik kan krijgen. Want als je zegt dat boksen voor iedereen is, moet het ook écht voor iedereen zijn." En dat is dan ook direct wat zij als tip mee wil geven aan andere (sport) organisaties: "doe geen loze beloftes, maar maak waar wat je belooft!" ●

Box it Out
boxitout.nl

"Ik zie mensen langzaam veranderen. Zelfverzekerder worden. Trotser."

Samen aan tafel de vrijheid vieren

Ieder jaar op 5 mei scharen vele Hagenaars zich rond tafels door de hele stad. Dit is de grote dag van de Haagse Vrijheidsmaaltijden. De deelnemers eten samen en vieren de vrijheid in de breedste zin van het woord. Floor Zegers en Anne-lyke van den Elshout zijn de enthousiaste aanjagers van dit project.

Tekst Caroline Ludwig Fotografie Valerie Kuypers en Anne Reitsma

“Er is weinig voor nodig om met elkaar in gesprek te gaan.”

“Eder jaar zien we het aantal tafelgasten groeien,” vertellen de dames van het Haagse productiebedrijf fa-bricage trots. Sinds 2022 zijn ze de drijvende krachten achter dit evenement. Ze roeren nog net niet zelf met een pollepel in de soeppan, maar ze weten van wanten. Nationaal Comité 4 en 5 mei is de landelijke initiatiefnemer. In het Museumkwartier staat ieder jaar de grootste Vrijheidstafel met zo'n 500 gasten. “Eerder organiseerden we vooral producties voor de culturele sector. De maatschappelijke impact van de Vrijheidsmaaltijden spreekt ons heel erg aan.”

Vrijheidssoep

En die impact is enorm. Met tal van partners lukt het ieder jaar om vele monden te vullen en vele gesprekken op gang te brengen. “Samen eten verbreedert. De Vrijheidssoep, die ieder jaar door een andere chef wordt bedacht, is de meest gegeten maaltijd, maar er zijn ook andere lekkernijen. Naast de hoofdlocatie staan er tafels door de hele stad. Daarvoor werken we samen met partners als Wijkz, bibliotheken, culturele instellingen en geloofsgemeenschappen. Er is een cultureel programma en voorafgaand aan de grote dag was er in 2024 de ‘Soep Stories Expositie’ in het Atrium.”

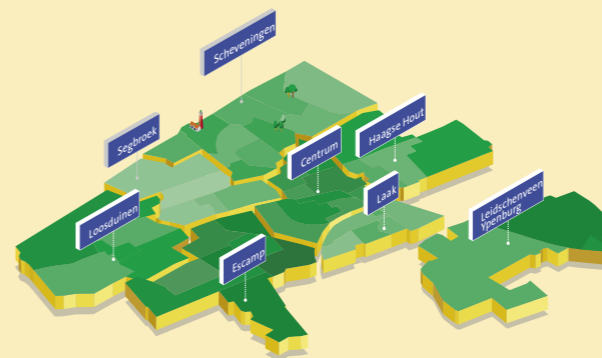
Zingen en dansen

Het liefst zouden Floor en Anne-lyke op Bevrijdingsdag meeproeven aan alle tafels, maar ze kunnen natuurlijk niet overal tegelijk zijn. “Gelukkig zijn er ontbijtjes, lunches en andere eetmomenten verspreid over de dag. In mijn eigen straat is er ‘s avonds een Vrijheidsmaaltijd waar ik gezellig aanschuif,” zegt Floor. Wat ze zelf van dit project leren? Anne-lyke: “De diversiteit in onze stad is enorm, maar we leven vaak op ons eigen eiland. Terwijl er zo weinig voor nodig is om met elkaar in gesprek te komen. Met dit feelgood evenement ontmoeten mensen uit alle delen van de stad elkaar en eten samen een kop soep. Zo simpel kan het zijn.”

In 2025 willen ze dat nog meer mensen aan tafel gaan, dus doe vooral mee en organiseer je eigen Vrijheidsmaaltijd. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd. ●

Haagse Vrijheidsmaaltijden
haagsevrijheidsmaaltijden.nl

Haagse Vrijheidsmaaltijden scoorden hoge cijfers in 2024

52 Vrijheidsmaaltijden in **8** stadsdelen

16 pop-up locaties met de Soep Praat-truck

21 soep-verkoop-punten

3.250 tafelgasten

800 liter soep

350 betrokken vrijwilligers

Kerngetallen van 2024

Een helpende hand voor maatschappelijke organisaties

Alles wat PEP doet is erop gericht om de stad en de wereld een stukje mooier te maken. Dat doet PEP onder andere door maatschappelijke organisaties te helpen met hun subsidieaanvragen. Adviseur en accounthouder Bo Tan Weenink, geeft ons een kijkje in de keuken.

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Angeline Swinkels**

Drie jaar terug startte Bo bij PEP. Ze kende de organisatie op dat moment al goed doordat ze er als bestuurslid van een buurthuis trainingen volgde en later ook als vrijwilliger actief was. “Ik werd zo enthousiast over deze organisatie en sprak dat regelmatig uit. Toen er een adviseursfunctie vrij kwam, wist ik dit is mijn kans.” Het is haar manier om iets terug te doen voor de stad waarin ze woont. “We helpen organisaties nog vitaler en sterker te worden en dat is simpelweg te gek om te kunnen doen.”

Starten met een kennismakingsgesprek

Op de vraag wat PEP eigenlijk kan betekenen voor maatschappelijke organisaties is haar antwoord, veel! “We kunnen ze volledig aan de hand nemen bij subsidieaanvragen, maar ook enkel de kritische tegenlezer zijn. Pep is er voor iedere maatschappelijke organisatie die met vrijwilligers werkt. We bieden trainingen, begeleiden bij de werving van vrijwilligers, helpen bij het aanvragen van subsidies en lezen mee met projectplannen.” Bo vertelt hoe dat in zijn werk gaat: “We starten altijd met een kennismakingsgesprek, dat kun je zien als een soort intake.

Daarin bespreken we vragen als ‘wat wil je doen, waarom wil je dat doen, en is dit aanbod er al in de stad?’ Hieruit blijkt soms ook dat het oprichten van een stichting helemaal niet nodig is, maar een aanvraag voor budget voor activiteiten volstaat. We nemen de organisaties mee in de verschillende subsidieregelingen, welke rechtsvormen er zijn, we kijken wat past en nodig is en laten ze kennis maken met onze leergang en training.”

Nog zichtbaarder worden

Veel maatschappelijke organisaties weten PEP al te vinden. Zo dragen we bij aan de Haagse Coming Out Week en Haagse Vrouwendagen. Dat komt mede door de samenwerkingen die PEP aangaat. “We kijken altijd naar wat plekken en momenten zijn waarop onze doelgroep vertegenwoordigd is, geeft Bo aan. “Denk aan beurzen, festivals of gemeentelijke bijeenkomsten.” PEP wil haar zichtbaarheid de komende periode nog verder vergroten en wil in dat kader bijvoorbeeld ook samenwerkingen aangaan met sociale ondernemingen en bedrijven. Ook het beter bereiken van sportverenigingen staat op het wensenlijstje.”

Geen vraag is ons te gek

Wat ze de maatschappelijke organisaties die nog geen contact hebben met PEP wil meegeven? “Weet dat wij er zijn! Geen vraag is ons te gek. We kijken altijd naar samenwerkingsmogelijkheden en hoe wij je op weg kunnen helpen. Dat doen we vanuit een onafhankelijke positie.”

“Wij hebben ons werk eigenlijk pas echt goed gedaan als wij niet meer nodig zijn,” sluit Bo lachend af. ●

*“Weet dat wij er zijn!
Geen vraag is ons te gek.”*

PEP
pepdenhaag.nl

Tegen polarisatie - voor een hechtere samenleving

In acht jaar tijd groeide Festival de Verbinding uit tot een geliefd evenement voor mensen uit Den Haag en ver daarbuiten. Mhamed Aznai, oprichter en voorzitter van Stichting Al Masar, wil met bijzondere activiteiten mensen uit verschillende groepen samenbrengen.

Tekst **Caroline Ludwig** Fotografie **Valerie Kuypers** en **Stichting Al Masar**

Hoe kwamen jullie op het idee voor Festival de Verbinding? “Als maatschappelijk betrokken burger en vertegenwoordiger van migrantengroepen ontving ik een uitnodiging voor een bijeenkomst bij Theater Dakota in de Zuidlarenstraat. De toenmalige directeur wilde dat ik meedacht over meer diversiteit in het theater. Daar werd het zaadje geplant voor het organiseren van een eigen cultureel Festival de Verbinding.”

In mei 2024 organiseerden jullie de zesde editie. Hoe groot is het festival geworden?

“Het festival trekt ongeveer 250 tot 300 bezoekers. Op het gevarieerde programma staan bekende en minder bekende artiesten, een Andalusisch orkest, klassieke en Rai-muziek. Schrijver Abdelkader Benali heeft al twee keer een lezing gegeven over het thema verbinding. Ook zijn er activiteiten als een dialoogbijeenkomst, een henna workshop en een informatiemarkt. In Theater Dakota gebruiken we alle ruimtes, het zoemt door het hele pand: van de foyer tot de grote zaal. Natuurlijk zijn er ook lekkere hapjes.”

Wat betekent Al Masar, de naam van de stichting die het festival organiseert? En wat willen jullie bereiken?

“Al Masar is Arabisch voor de goede richting. Sinds 2011 zijn we actief in Bouwlust en Vrederust. Ons doel is het vergroten van saamhorigheid, leefbaarheid en cohesie en het versterken van solidariteit. We werken aan een breed draagvlak voor onze initiatieven. De focus ligt op de integratie en verbinding tussen verschillende culturele groepen in de Nederlandse samenleving.”

Hoe belangrijk is verbinding in deze tijd?

“Met trots kan ik zeggen dat het thema verbinding de rode draad vormt door het gehele festival. We zien dat mensen van verschillende achtergronden het festival bezoeken, zoals Marokkanen, Nederlanders, Iraniërs en Syriërs. Sommigen komen zelfs uit Duitsland of Frankrijk. Met al onze activiteiten willen we een positieve bijdrage leveren. Helaas merken we dat de polarisatie toeneemt. Ik ben sociaal betrokken en zet me met liefde in voor een hechtere samenleving.”

Hoe lukt het jullie om zoveel vrouwelijke bezoekers te trekken?

“Vrouwen uit onze achterban bezoeken normaal niet zo snel culturele activiteiten. Door samen te werken met rolmodellen en het organiseren van vrouwenactiviteiten, zoals een modeshow, ontstaat meer ruimte voor betrokkenheid van vrouwen.”

Welke activiteiten organiseren jullie verder?

“Door het jaar heen organiseren we bijeenkomsten in samenwerking met onder meer de GGD, Wijkz, zorginstellingen, de gemeente Den Haag en PEP. Zoals een jaarlijkse Iftar maaltijd, het einde van het vasten, waar mensen uit verschillende culturen samenkomen. Dat gebeurt ook bij het diner op 5 mei dat we organiseren samen met de Haagse Vrijheidsmaaltijden en ProDemos.” ●

Stichting Al Masar
almasar.nl

“Met trots kan ik zeggen dat het thema verbinding de rode draad vormt door het gehele festival.”

We zijn de ogen en de oren van de stad

Den Haag is de enige gemeente met een Adviescommissie Koloniaal en Slavernijverleden. Lilian Callender is trotse voorzitter van deze nog jonge commissie en heeft waardering voor het feit dat de gemeente Den Haag dit dossier zo serieus neemt. “Den Haag doet haar naam als stad van Vrede en Recht echt eer aan.”

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Valerie Kuypers**

In 2022 liet de gemeente Den Haag een onderzoek doen naar haar koloniaal en slavernijverleden. De uitkomsten hiervan werden eind dat jaar gepresenteerd. Dat was ook het moment waarop burgemeester Van Zanen aangaf achter dit onderzoek geen punt te willen zetten. Hiermee erkende hij de betrokkenheid van bestuurlijke voorgangers en anderen uit de stad Den Haag bij het koloniaal en slavernijverleden. “Dit onderwerp werd daarmee bespreekbaar en minder de olifant in de kamer, maar er is nog geen sprake van volledige gelijkwaardigheid in de stad,” geeft Lilian aan.

Van kersverse pensionado naar bevlogen voorzitter

Lilian is inmiddels gepensioneerd, maar toen zij nog werkte hoorde zij mensen regelmatig verkondigen dat er in Nederland geen discriminatie bestaat. Dat is iets wat in Zuid-Afrika of Amerika voorkomt. Hier toch zeker niet? Het bevestigt nog maar eens dat je van goede huize moet komen om het onderwerp op de agenda te krijgen, laat staan het bespreekbaar te maken, legt Lilian uit.

“Mijn generatie sprak zich niet altijd uit, al waren er toen ook al mensen als Philomena Essed, Astrid Roemer en Gerda Havertong die al uitgesproken waren. De generatie na ons is hier geboren en getogen en liet nadrukkelijker van zich horen. Lilian hield zich eigenlijk haar hele leven lang afzijdig van het slavernijverleden dat haar familie kende. Totdat ze twee jaar terug benaderd werd om te ondersteunen op het slavernij dossier in Den Haag. “De heren die mij hadden benaderd, wisten van mijn verleden als raadslid en vroegen om mijn steun. Mijn eerste reactie was niet direct positief. Ik was met pensioen en net begonnen met pianoles, ging banen zwemmen en was regelmatig te vinden op de atletiekbaan. Bovendien wilde ik me niet te veel bezighouden met het verleden.” Toch zei Lilian uiteindelijk alsnog snel ja. “De voorouders hebben gesproken, zeggen we dan in onze cultuur. En daar kun je simpelweg geen nee tegen zeggen.”

Gevraagd en ongevraagd advies

Ze solliciteerde op een rol in de adviescommissie en werd samen met negen anderen geïnstalleerd door wethouder Vavier. ►►

Samen mochten zij ook de voorzitter bepalen. Vanwege haar beschikbare tijd, maar vooral door haar jarenlange ervaring en opgedane kennis in management en directiefuncties, bleek zij de aangewezen persoon. “Ik had helemaal niet gesolliciteerd met dit in mijn achterhoofd, maar was wel degene die de kennis, tijd en ervaring had om snel een organisatie op te bouwen. We moesten rollen en focuspunten bepalen, regelmatig bij elkaar komen en natuurlijk tot adviezen komen.” Want dat is de belangrijkste rol van deze adviescommissie. Ze adviseren burgemeester en wethouders op thema’s die hun dossier raken. Ze zijn de oren en ogen in de stad en volgen ontwikkelingen op de voet. “Het mooiste is dat wij gevraagd, maar vooral ook ongevraagd advies kunnen uitbrengen.” En dat doet de commissie dan ook regelmatig. “Het ‘straatnamenadvies’ is daar een voorbeeld van,” geeft Lillian aan. “Twee leden uit de commissie hebben zich volledig verdiept in het beter zichtbaar maken van helden uit het koloniaal en slavernijverleden. Dat kan onder andere via straatnamen en in monumenten. Op ons advies hebben wij een reactie ontvangen. De Adviescommissie bespreekt deze vervolgens om de status van dit dossier verder te bepalen.

Het is veilig en vertrouwd in Den Haag

Met een glimlach op haar gezicht vertelt Lillian dat Den Haag echt serieuze inspanningen verricht als het gaat om het koloniale en slavernijverleden. “Er zijn korte lijnen met ambtenaren en de wethouders, er heerst een constructieve sfeer in de commissie en eigenlijk in de hele stad. Er moet nog veel gebeuren, maar mensen proberen goed samen te werken in deze stad, dat is ontzettend fijn.”

De adviescommissie staat qua organisatie inmiddels als een huis. En dat betekent dat het tijd is om nu vooral inhoudelijk slagen te maken. Er wordt gekeken welke speerpunten moeten worden toegevoegd of juist van de agenda kunnen. Ook treedt de adviescommissie de komende tijd meer naar buiten om zichtbaarder te worden in de stad.

Lillian sluit prachtig en zeer treffend af: “We zijn met zijn allen verantwoordelijk voor de stad Den Haag. De stad is van ons allemaal. Dat is wat ons verbindt. Het gaat mij er echt om dat onze (klein)kinderen het verdienen om gelijke kansen te krijgen. Alleen dan blijft Den Haag de stad waar we met ons allen met plezier mogen wonen. Op dit moment zijn die kansen helaas nog niet gelijk. Ik gun Den Haag een stad waarin dat wel het geval is. Dat is waar ik mij hard voor maak.” ●

“We zijn met zijn allen verantwoordelijk voor de stad Den Haag. De stad is van ons allemaal. Dat is wat ons verbindt.”

Een inclusieve stad, is een toegankelijke stad

Sinds achttien jaar is Stichting Voorall actief in Den Haag. Directeur Wim Carabain zet zich samen met zeven professionals en zo’n 100 bevoegen vrijwilligers dagelijks in om de stad steeds toegankelijker te maken. Voorall is opgericht als collectieve belangenbehartiger voor mensen met een beperking. En die taak nemen ze uiterst serieus.

Tekst **Marlies van der Kolk** Fotografie **Valerie Kuypers** en **Ronald Speijer**

Ervaringstours & TestTeams

Om de bewustwording rondom toegankelijkheid te vergroten zet Voorall onder andere ervaringstours en TestTeams in. Tijdens een ervaringstour, die met name gericht is op gemeenteambtenaren, gaan deelnemers in tweetallen in een rolstoel (één zitten, één duwen) het centrum door. Het belangrijkste doel: hen zelf laten ervaren hoe toegankelijk, of niet, de stad eigenlijk is. Voor veel deelnemers is dit een eyeopener. De TestTeams van Voorall bestaan uit ervaringsdeskundigen met allemaal een andere beperking. Samen testen zij locaties en gebouwen in de stad op toegankelijkheid. Denk aan net opgeleverde winkelstraten. Wat gaat hier goed, of minder goed? De bevindingen van het TestTeam worden achteraf gedeeld met de betrokkenen. Voorall gaat met hen in gesprek en brengt ook hier advies uit. Ze houden hierbij een belangrijk doel voor ogen: mensen met een beperking moeten zich zo zelfstandig mogelijk kunnen bewegen door de stad én er moet sprake zijn van gelijkwaardigheid.

“In tegenstelling tot vele andere maatschappelijke organisaties zijn wij niet ontstaan vanuit een maatschappelijk initiatief, maar vanuit de gemeente Den Haag zelf,” geeft Wim aan. “Zij waren op zoek naar een organisatie die advies kan uitbrengen richting bestuur, politiek en ambtenaren over alles wat met toegankelijkheid te maken heeft. Toen zijn wij in het leven geroepen.”

Bouwkundig advies & subsidie toegankelijkheid

Een andere taak die Voorall op zich neemt is het bouwkundig beoordelen van locaties op toegankelijkheid door een architect. Dat gebeurt altijd door eerst een schouw uit te voeren. Na deze schouw volgt een advies voor de verbetering hiervan. Op deze manier komt Voorall onder meer in zwembaden, bij sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en horecazaken. Partijen die zelf vaak geen kennis en ervaring hebben op het gebied van toegankelijkheid. Met het advies van Voorall kunnen zij aan de slag. Dat kan onder andere door een aanvraag in te dienen voor de subsidie toegankelijkheid. Deze subsidie is beschikbaar voor iedere organisatie in de stad die zijn eigen locatie wil verbeteren om op die manier toegankelijker te worden.

Ervaringsdeskundigen in de stad

Voorall brengt gevraagd en ongevraagd advies uit en is op ontzettend veel verschillende vlakken actief. “Eigenlijk kun je het zo zien dat wij ons tegen alles aan bemoeien, waar de gemeente zich mee bezighoudt. Dat gaat over onderwerpen zoals openbare ruimte, zorg en mobiliteit. Op vrijwel alle thema’s komt toegankelijkheid namelijk om de hoek kijken,” vertelt Wim. “Of het nu gaat om de herinrichting van de boulevard of de toegankelijkheid van de haltes van de RandstadRail. Wij zijn er om mensen op een positieve manier bij de les te houden.” Dat doet Voorall vanuit haar professionele deskundigheid en vanuit een enorme portie ervaring van hun vrijwilligers. “De meeste van hen hebben zelf ook een beperking en vertegenwoordigen op die manier als ervaringsdeskundige een bepaalde groep. Met elkaar zijn we continu bezig om de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een beperking te verbeteren.”

Spin in het web

De ene keer worden ze aan de voorkant van een project benaderd om mee te denken over het thema toegankelijkheid, de andere keer brengen ze achteraf advies uit over wat er beter moet en kan. “Door de aanwezigheid van al onze vrijwilligers in de stad, weten we goed wat er speelt en krijgen we veel signalen binnen. Dat kan gaan van een steiger op een blindengeleidelijn die soms maanden blijft staan tot deuren in openbare gebouwen die

“Met elkaar zijn we continu bezig om de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een beperking te verbeteren.”

mensen in een rolstoel niet open kunnen krijgen. Gemeente Den Haag is hierin onze belangrijkste gesprekspartner, maar we fungeren ook als spreekbuis voor bijvoorbeeld vervoerders en leveranciers van hulpmiddelen. We werken samen met veel organisaties in de stad en fungeren echt als spin in het web.” Wim vervolgt “Samenwerken is voor ons vanzelfsprekend. We zijn op tal van manieren verweven met allerlei organisaties in de stad. We adviseren scholen, theaters en sportaccommodaties over de toegankelijkheid van hun locatie, en doen dat bijvoorbeeld ook bij Madurodam en Legoland. We zijn aangesloten bij verschillende platforms en bestuursoverleggen en hebben op die manier een enorm netwerk in Den Haag.”

Begrip en bewustwording

Voorall neemt haar rol als belangenvertegenwoordiger van deze doelgroep uiterst serieus en zet zich dagelijks in om meer bewustwording te creëren rondom toegankelijkheid. Dat doen ze onder andere door met enkele ervaringsdeskundigen langs de hoogste groepen van de Haagse basisscholen te gaan en hen een

inkijkje te geven in waar je als iemand met een beperking zoal mee te maken krijgt.

“We laten zien dat mensen met een beperking ook gewoon mensen zijn net als ieder ander, en hopen op die manier meer begrip te creëren. Veel leerlingen hebben geen idee wat een ribbeltegel is, met als gevolg dat ze zomaar eens hun fiets op zo’n tegel kunnen parkeren. Wij geven ze een inkijkje in de wereld van mensen met een beperking.”

Wim sluit af: “Als je een inclusieve stad wil zijn, dan mag je ook deze doelgroep niet uit het oog verliezen. We gaan graag met andere organisaties in de stad in gesprek over hun toegankelijkheid.” ●

VOORALL
voorall.nl

Een middag te gast aan de Schimmelweg

In Spoorwijk komt veel eenzaamheid en armoede voor. Sinds 2018 kunnen wijkbewoners daarom terecht bij Buurthuis Schets. Een warm nest waar naast eten, knutselen en sport ook serieuze onderwerpen als huiselijk geweld en discriminatie aan bod komen. Een middag te gast aan de Schimmelweg.

Tekst Caroline Ludwig Fotografie Martijn Beekman

ets voor twaalf druppelen de eerste wijkbewoners bij Schets binnen. Je hoeft er maar een stap over de drempel te zetten of er wordt gevraagd of je iets wil drinken. “Vandaag hebben we een Turkse lunch, wil je ook?” zegt de blonde vrouw achter de bar uitnodigend. Even later doet een tiental dames zich te goed aan de Kisir-bulgursalade met börek.

Huiselijk geweld en discriminatie

De dames komen hier zeker niet alleen voor het lekkere eten, maar juist ook voor serieuze onderwerpen. Zo gaan groeps gesprekken vandaag over discriminatie en huiselijk geweld; thema's waar begeleiders Lisa en Samira thuis in zijn. Lisa geeft de aftrap door te vertellen over haar eigen ervaringen. Dat opent het pad voor andere vrouwen. Al moet een oudere dame wel even moed verzamelen. Na een diepe zucht deelt ze dat haar ex-man haar huis wist binnen te dringen, ondanks een contactverbod. “Ooit was ik mezelf helemaal kwijt, ik leefde op de automatische piloot. Door het volgen van cursussen en groepen als deze ben ik sterker geworden en gaat het weer goed.” “Dat is heel mooi,” bemoeit Lisa. “Met deze ervaring kun jij nu andere vrouwen helpen.”

Laat je er niet onder krijgen

Aan de andere tafel vertelt een deelnemster over discriminatie op haar werk. “Met als smoes dat ik niet in het team paste, wilden ze van me af. Dat gaf zoveel stress dat ik uiteindelijk ben afgekeurd.” Samira is psychologe en begeleidt vrouwen die in de knoop zitten. Ze geeft als tip om niet je onzekerheid te tonen. “Ze willen jouw tranen zien. Als ze hun doel niet bereiken, houdt het vanzelf op.”

Alle nationaliteiten

Sinds 2019 is Schets een geliefde pleisterplek in Spoorwijk. Wijkbewoners ontfermden zich over een vervallen pand en knapten het op. Programmamanager Etienne Ramsoender toont trots de weekagenda met dagelijkse activiteiten. Van gezondheidschecks tot workshops met andere organisaties. “Tot een paar maanden geleden was ik een van de dertig vrijwilligers. Nu probeer ik iedereen die zich hier thuis voelt te interesseren voor een functie. Wat ik zo bijzonder vind, is dat alle nationaliteiten hier samenkomen, van nieuwkomers tot oorspronkelijke bewoners van Laak.” ●

“Door het volgen van cursussen en groepen als deze, ben ik sterker geworden en gaat het weer goed.”

Stichting Schets
stichtingschets.nl

Kalender

JANUARI

Holocausteducatiemaand

Holocaustmemorial Day
27 januari

MAART

Internationale
vrouwendag
8 maart

Haagse Vrouwendagen
1 t/m 8 maart

Internationale dag
tegen Islamofobie
15 maart

Internationale dag tegen
racisme en discriminatie
21 maart

Internationale dag van
de Transgendervisibiliteit
31 maart

APRIL

Proclamatie Vrije republiek
der Zuid-Molukken
25 april

MEI

Dodenherdenking en
bevrijdingsdag
4 en 5 mei

Indische en Indonesische
verzetshelden in
Nederland
4 mei

Internationale dag tegen
Homofobie en Transfobie
Den Haag
17 mei

The Hague Pride Festival
16 en 17 mei

JUNI

Aparwasi Divas,
Hindostaanse
Immigratiedag
5 juni

JULI

Keti Koti
1 juli

Dag van de vlag
van Curaçao
2 juli

AUGUSTUS

Javaanse immigratie
Suriname
9 augustus

Dag der Inheemsen
Suriname
9 augustus

Einde WOII in
Nederlands-Indië
15 augustus

Onafhankelijkheid
Indonesië
17 augustus

Tulaherdenking;
Dag van de
Vrijheidsstrijd
Curaçao
17 augustus

SEPTEMBER

Bonairedag
6 september

OKTOBER

Week van de
Toegankelijkheid
29 september tot 6 oktober

Dag van de Marrons
Suriname
donderdag 10 oktober 2024

Diversity Day
dinsdag 7 oktober 2025

Chinese immigratie
Suriname
20 oktober

Coming Out Dag
11 oktober

Coming Out Week
5 t/m 12 oktober

Intersekse
Bewustwordingsdag
26 oktober

NOVEMBER

Internationale dag tegen
fascisme en antisemitisme
9 november

St martin's Day
11 november

Internationale transgender
gedenkdag
20 november

Internationale dag
tegen geweld
tegen vrouwen
Orange the World
25 november-10 december

Onafhankelijkheidsdag
Suriname
25 november

DECEMBER

Eerste Vlaghijsing
Morgenster West Papua
1 december

Colofon

Allemaal Haags, iedereen anders

Dit is een uitgave van
Gemeente Den Haag

Allemaal Haags, iedereen anders brengt Haagse maatschappelijke organisaties in beeld die zich in onze stad inzetten voor kansgelijkheid en verbinding. Dit inspiratiemagazine bevat mooie achtergrondverhalen, unieke projecten en inspirerende voorbeelden en heeft als doel om te laten zien wat er op dit vlak allemaal gebeurt in Den Haag. Het magazine biedt een podium aan al die stichtingen die zich met hart en ziel inzetten om de stad steeds inclusiever te maken.

Allemaal Haags, iedereen anders is een eenmalige uitgave vanuit gemeente Den Haag en is tot stand gekomen door de medewerking van vele Haagse maatschappelijke organisaties.

Vormgeving

Multimedia, Gemeente Den Haag

Fotografie

Martijn Beekman en Valerie Kuypers

Redactie

Caroline Ludwig, Marijn Pot en
Marlies van der Kolk

Coördinatie en eindredactie

Barbara van Rest en Marlies van der Kolk
Haagse Schatten

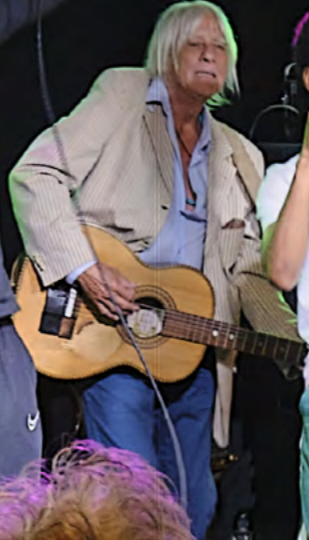
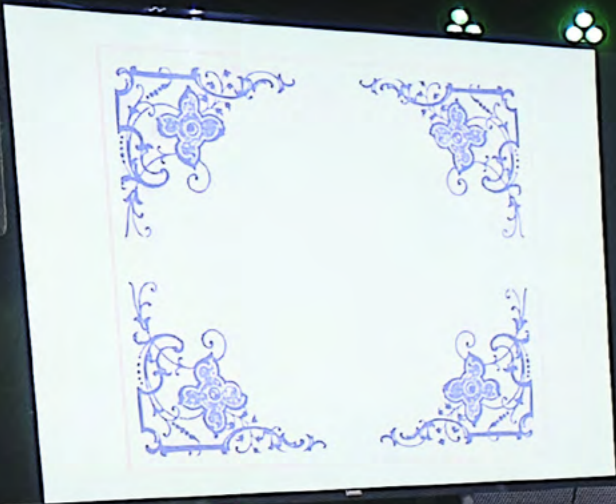
Oplage

800

Januari 2025

MUSICON

**Haags
Verhaal**

Ontmoet je
stad!

www.haagsverhaal.nl
info@haagsverhaal.nl

